

Mūsų skaitytojų balsai

(1930 m.).

Jūsų leidžiamas laikraštis „Karys“ labai įdomus ir duoda nemažą medžiagos mokyklos amžiaus vaikams. Visada laikiu ir skaitau su malonumu. Tik gaila, kad labai suvėluotai aplanko mano vedamą mokyklą.

K. Plungaitė.

Šilai.

Tarnaudamas kariuomenėje išimylėjau į Tamstų laikraštį. Dabar, paleistas atsargon, norėčiau, kad tas laikraštis vėl mane lankytų.

Juozas Jermalavičius.

Ažeriečiai.

Tarnaudamas kariuomenėje nuolat skaičiau „Kari“ ir labai jį pamilau ir suprantu jo įtaką Tėvynės darbo srity.

Vėžlaukiai.

Jonas Vieta.

Labai man patinka „Karys“. Visada laikiu jo nekantraudamas. Linkiu ir toliau tokį puikų laikraštį redaguoti ir mane lankyti.

Č. Jovaišas.

Lieplaukė.

Iki šiol savo mylimo draugo „Kario“ laukiau Gruzdiškės kaime. Dabar prašau pakeisti mano adresą ir siuntinėti nauju...

A. Tamošaitis.

Kalniškiai.

Širdingai dėkoju už siunčiamus „Kario“ numerius pradžios mokykloms. Tik „Karys“ pakelia dvasią ir žmogaus nusiteikimą.

P. Koretkienė.

Liepieiai.

Ivairenybės.

Dvikovė su krokodilais.

Genri Koppinger — gimęs Floridoje, buvo sūnus naršaus kolonisto, praleidęs savo jaunas dienas tarp laukinių seminolų. Jo mylimiausias žaidimas buvo krokodilų medžioklė „Evergladso“ balose.

Per ilgą įgudimą jis išdirbo savotišką „dziju-dziutsu“ sistemą, kurio pagalba jam pasisekdavo per kelias minutes nugalėti didžiausią aligatorių-krokodilą. Suaugęs Koppingeris įsigyja nuosavą aligatorių fermą, ir per sezoną du kartu su krokodilais kaujasi.

Prieš pat ristinių spektaklių laukiniai seminolai pagauna „Evergladso“ balose didžiausius krokodilus ir nuveža į gražiausią Floridos pležą Miomi-Bič.

Genri Koppinger iš karto krokodilą paleidžia, kuris tuoj pasislepia vandeny. Mažoje indėnų valty Koppingeris su lazda ieško vandeny savo partnerio ir suradęs iššoksta iš valtės ir pasineria.

Suprantama, krokodilas šoka ant žmogaus, bet Koppingeris plikomis rankomis sučiumpa vandens milžiną už žiaunų ir prasideda dvikovė.

Per kelias sekundes, kurios žiūrėtojams pavirsta amžinybe, vanduo ūžia, kaip po garlaivio sraigtais. Tai krokodilo uodega bei žmogaus galva pasirodo iš vandens ir vėl dingsta. Žiūrėtojai nervingai visa tai seka. Daugelis šalinasi.

Kiekvienas neatsargus žmogaus judesys gali pasibaigti didžiausia tragedija. Galų gale krokodilas įveiktas.

Koppingeris viena ranka suspaudęs krokodilo žiotį, o kita ranka laikydamas už uodegos, leidžiasi prie valtės.

Kojų nagais krokodilas išplėšė Koppingeriui gabalą mėsos iš kūno. Bet jis didžiujasi. Kad ir krokodilas atrodo nejudrus, vis dėlto per dvikovę pasirodo net per daug vikrus.

Paskutinės pastangos ir vandens baisenybė nugalėta išvelkama ant kranto.

Vis dėlto keista. Genri Koppingeris gyvenime yra labai ramaus būdo. Žmogus aukšto mokslo ir dideliu pamėgimu atsidėjęs studijuoja botanikos ir gamtos mokslus.

Tikrai amerikoniškai....

Otis Petrillo, Čikagos laidotuvių biuro savininkas, buvo labai populiarius miesto gyventojų tarpe. O štai ir priežastis jo populiarumo.

Savo prekybos reikalams su valdžios leidimu Petrillo turėjo teisę gauti didelį kiekį spirito balzamuoti savo liūdnos įstaigos mirusiųjų klijentų kūnus.

Vieną kartą budįs gatvėje policininkas, netoli Petrillo įstaigos, pastebėjo, kad pro biuro duris įėjo visa procesija liūdnu, juodai apsilvilkusių žmonių. Po kiek laiko iš biuro išeidavo tie patys žmonės, bet su gerai „užbalzamuotų“ lavonų išvaizdomis.

Policija, kaip žinoma, yra labai smalsi. Taigi policininkas, smalsumo vedamas, įslinko į biurą. Tai, ką viduje pamatė, pavertė jį vieną akimirklą stulpu. Keliasdešimt žmonių su čerkutėmis rankose stovėjo tarp karstų ir, linksmai nusiteikę, „balzamavo“ savo vidurius.

Ant butelių, kurie čia pat stovėjo ant karstų, buvo užrašai: „Balzamas lavonams trinti“.

Policininkas šoko į gatvę ir tuoj pasigirdo skardus švilpukas, šaukiantis pagalbos.

Netrukus dešimt „balzamo“ statinių ir visi „lavonai“ buvo nugabenti į artimiausią policijos nuovadą.

Turtuolis Morganas nupirko valstybę.

Amerikoje yra tokių turtingų, kurie perka ištisus miestus ir negyvenamas šalis.

Vienas tokių turtingųjų, pasaulinis bankininkas amerikietis Morganas, už du milijonų dolerių nupirko Andoros respubliką. Andora yra mažytė valstybėlė. Ji yra Pirėnų kalnuose, tarp Prancūzijos ir Ispanijos. Jos plotas siekia ligi 450 kvadratinų kilometrų. Gyventojų yra apie penkių tūkstančių šešis šimtus. Jie yra katalikai. Savo papročiais ir kalba panašūs į prancūzus ir į ispanus.

Dabar ją nupirkęs bankininkas paliko gyventojus ramybėje, tik turi pripažinti jį valdovu. O jis keta ten įsteigti banką, koks yra mažytėj Monakos valstybėj.

Šuo jūrininkas.

Dabar žmonės jūrose daro tiesiog stebuklus: nusileidžia į jūrų dugną, plaukioja kelias valandas vandeny, perplaukia be laivelio iš Prancūzijos į Angliją. Matyt, nuo žmonių nenori liktis ir geriausi jų draugai šunes.

Neseniai vienas Amerikos policininkų šuo per 45 valandas perplaukė iš Albani į Kolumbiją. Tarp šių vietų bus apie 230 kilometrų.

Proletarų miestai.

Tarybų Ukrainos ūkio taryba patvirtino projektą pastatyti Ukrainoj 12 naujų miestų. Tie miestai bus statomi Donieco kasyklų ir Dniepro upės rajonuose. Tai bus grynai komunistiškai miestai. Juose gyventi galės tikrai proletarai; kitų luomų žmonėms juose apsigyventi bus draudžiama. Miestų statyba truks 8 metus. Naujieji miestai bus pavadinti komunistų vadų vardais.

Įdomu, kaip seksis ten gyventi „tikriesiems proletarams“. Ar nepasidarys ten toks pat „rojus“, kaip ir „kelchozuose“ — bendruose ūkiuose.

P a d ė k a.

Pulkininkui Braziulevičiui ir visiems Karių Teatro vaidiloms, vaidinusiems man pavestam pulke šių metų vasario 16 d. Klaipėdoje operet. „Užburtas Kunigaikštis“ ir radio vaizdą „Karžygiai“, reiškiau padėką.

Pulk. lt. Svylas,

L. e. 7 p. Ž. K. B. p. vado p.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaune.

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

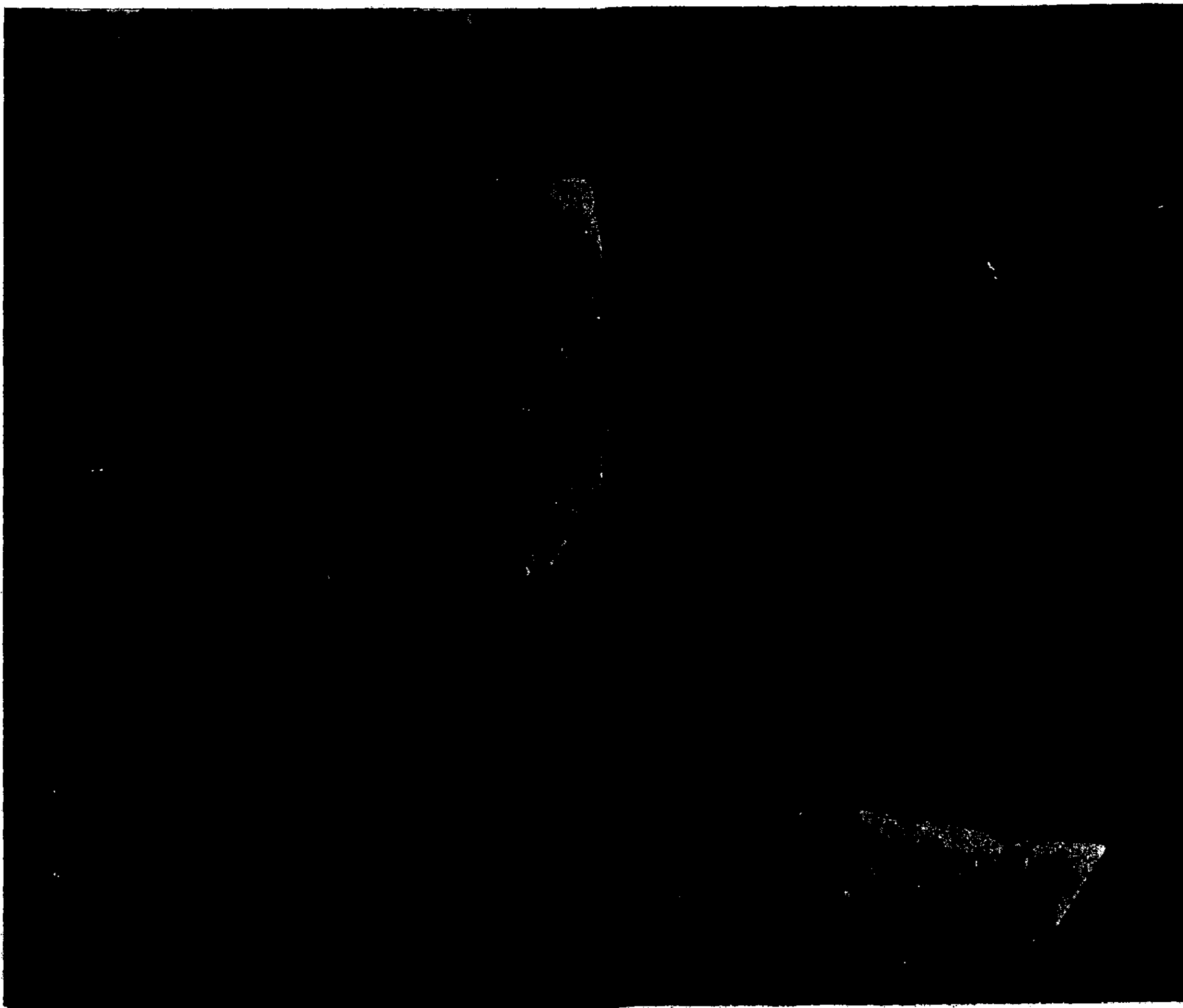
XII metai

Kaunas, 1930 — VYTAUTO DIDŽIOJO — m. vasario m. 27 d.

Nr. 9 (561)

MIRĖ MŪSŲ RAŠOMOSIOS KALBOS TĖVAS
PROF. JONAS JABLONSKIS

Valstybės Prezidento A. Smetonos kalba.

Lietuva laidoja šiandien vieną savo prakilniausių sūnų. Laikinoji sostinė gedulo vėliavomis praneša tą žinią visai lietuvių tautai. Jos duotą ženklą, sujūdę, mes, minių minios iškilmingai atlydėjome tą didįjį vyrą, iš gyvųjų tarpo vykstantį dausosna, amžių pasaulin.

Rygiškių Jonas mirė, bet jo dvasia, darbais įkūnyta, amžinai paliks lietuvių tautą; kartu kartos gyvens iš jo palikto gėrybių lobio. Net jo artimieji ir negentys negiminės yra paveldėję jo turta, — mes tėvonys, mes jo palikuonys, mes visi esam jį pasidalinę; niekas nebuvo aplenkta, nėra nukriausta. Dar gyvas būdamas, Rygiškių Jonas skirstė savo palikimą visiems lygiai, kaip, kas ir kuriems pritiko. Visi, kurie apie jį spietės — vyresnieji ir jaunesnieji — yra gavę savo dalį. Lietuvių atgijimo tėkmė nebuvo jam nei kairiųjų, nei dešiniųjų, nei vidurio srovių. Jis buvo prielaidus visiems. Visi galėjo apščiai imtis iš to tautiškai dvasinių gėrybių, kurias jis uoliai krovė ir gausinga ranka dalino visiems. Kad toks duosnus ir teisingas buvo, sakyte sako minių minios jo kūną kapuoną atlydėjusios. Moksleivių korporacijos savo vėliavomis, vyresnieji ir jaunesnieji su gėlėmis ir vainikais, visuomenės ir valstybės atstovai lenkiasi jo galingai dvasiai, regimais ženklais reikš-

dami jam pagarbos. Čionai minios, jų tarpe ir šio žodžio sakytojas, yra artimieji, galima sakyti, jo pirmieji mokiniai. Mes jį gerbiame, mes didžiavomės turį jį savo mokytoju. Jis mus ne tik gimtosios kalbos mokė, jis ragino mus, igijus mokslą, grįžti savo tėvynėn Lietuvon, liepė eiti švyturiais nėsiniams tarpan tų, iš kurių buvome išėję, kurie dar nebuvo pabudę iš miego. „Verčiau, — sakė, — skurdas kėsti savo krašte ir džiaugtis gyvenimu, ne kaip prabanga plaukti svetimoj šaly“. Jo ranka yra lenkusi mus pasirinkti mokslą, kuris rusų spaudoj netrukdyt grįžti savo tėvynėn. Už tai mes jam sakome nuoširdžią padėką, už tai mes jį garbiname. Savo galinga meile daugelį jis yra išgelbėjęs tautai.

Rygiškių Jonas buvo, yra ir bus mūsų gimtosios kalbos gaivintojas, jos mokytojas. Jis visą amžių pats mokėsi ir kitus mokė. Savo pavyzdžiu rodė, kaip reikia mylėti tai, kas yra brangiausia tautai. O kas brangesniu gali jai būti, jei ne žodis, kuriuo labiausiai pasireiškia jos skirtumas nuo kitų tautų? Savo kalbos mokslą jis dėjo lietuviui didžiausia pareiga. Nebeliks kalbos, išnyks ir tauta — taip jis skelbė.

Kaip Konstantinas Daukša judino prieš 300 metų pakelti lietuvių kalbą į valstybės rašto kalbą

Didžiojo Lietuvos kunigaikštijoj, taip Rygiškių Jonas skelbia atbūdančiai mūsų tautai pakelti ją iš tos paniekos, kurion buvo nustūmę ją mūsų atšalėliai didžiūnai.

Ir štai atbūdo visa tauta, pakilo iš paniekos mūsų tautos kalba laisvoj išvaduotoj Lietuvoj. Valdžia, mokykla, kariuomenė, inteligentai kalba lietuviškai, atgijo lietuvių raštas. Kieno dėka daugiausia? Rygiškių Jono. Jis yra padėjęs pagrindus rašomai kalbai, mes stovime ant jų, ir daugelis nežinome, kad tai jo kropštaus darbo būta. Jis lietuvių žodžio siela. Jis mokytojas ir mokslininkas, bet jo mokslas glaudžiai susijęs su gyvenimu, jo mokslas sokratiškas, dėstytas nesuskaitomuose pašnekesiuose su jaunimu, su moksleiviais, su kuriais jis nesiliovė bendravęs ligi paskutinio kveptelėjimo, nuolat jaunas, nesenstas. Atsiskirdamas iš mūsų, jis galėtų pasakyti: „Ir aš esmu Lietuvos karys, savanoris, būdėjęs jos sargyboj, kol gyvas. Visas mano gyvenimo tikslas dirbti savo tautai ir aš esu tesėjęs savo pažadą. Feci quod potui, facient meliora potentas. Visus varginuosius lietuvių atgijimo tarpus esu ir aš jos digliuotais keliais praejęs ligi pat laisvosios Lietuvos. Kiti yra atėję pažadėtojon žemėn sveiki, o aš invalidas. Kiti džiaugiasi laisve ir aš jai džiaugiuos,

Mirė profesorius Jonas Jablonskis - Rygiškių Jonas.

Šių metų vasario mėn. 23 d. 16,40 val. mirė mūsų didis kalbininkas prof. J. Jablonskis, kuris daugelio buvo vadinamas lietuvių rašomosios kalbos tėvu. Gimė jis 1860 metais gruodžio mėn. 31 d. Suvalkų žemėj, Naumiesčio apskrity, pačioj Paprūsėj. Augo Kubilių ir Meistarų kaimuose, vėliau su tėvais nusikraustė į Griškabūdžio parapiją, Rygiškių kaimą. Šio kaimo vardą jis vėliau paėmė savo slapyvardžiui — Rygiškių Jonui, kuriuo pasirašinėdavo savo rašto darbus. Prof. J. Jablonskis pradžios mokslą ėjo Naumiesty, o aukštesnįjį — Marijampolės gimnazijoje, kuri dabar yra vadinama Rygiškių Jono gimnazija. Aukštuosius mokslus ėjo Maskvos universitete, kur 1884 metais baigė senųjų kalbų skyrių, o po ketverių metų — ir literatūros skyrių. Baigęs mokslus norėjo gauti gimnazijos mokytojo vietą Lietuvoje. Bet čia buvo vietų tik rusams. Norėdamas dirbti savo tautai, Jablonskis neieškojo laimės Rusijos žemėse, stengiasi būti bent arti savojo krašto. Trumpą laiką patarnavęs Marijampolės teisme, jis gavo gimnazijos mokytojo vietą Mintaujoj. Po aštuonerių

metų jau keliamas iš Latvijos į Taliną, estų žemę. Už dalyvavimą lietuvių spaudoj jis vėl ištremiamas į Pskovą (Pliskurą), bet bausmę jam leidžia baigti Lietuvoj. Gyvena Šiauliuose, Vilniuj, kur dirbo lietuvių spaudos darbą. Tik po 1905 metų Rusijos revoliucijos vėl gavo mokytojo vietą Panevėžy. Iš čia vėl krausto į Brestą, vėliau — į Gardiną. Pasaulinio karo metu, jau sunkiai sirgdamas (turėjo nugarkaulio smagenų paraližių), patenka į Voronežą, kur dirba lietuvių tremtinių gimnazijoje, mokytojų kursuose. Grįžęs į nepriklausomą Lietuvą įsteigė aukšt. lietuvių kalbos kursus mokytojams, profesoriavo universitete. Visą savo amžių daugiausia tyrė ir tobulino lietuvių kalbą. Paliko daug kalbos mokslo darbų. Daug rašė, dar daugiau mokė žodžiu. Daug yra davęs ir mūsų kariuomenės raštams.

Todėl ir mes kariai, reikšdami didžiausią pagarbą tam didžiam mokslo vyrui, skaisčiam Tėvynės mylėtojų ir statytojų, lenkiame visi galvas ir prašome Viešpaties suteikti jam amžinąjį atilsį ir amžinąją šviesą.

J. L.

bet pro skausmus. Tegul lieka man viltis, kad jaunosios kartos įvertins mano darbus ir skins toliau kelią aukštyrų lietuvių žodžiui“.

Jei kas rašytų Rygiškių Jono gyvatos poemą, tai turėtų ją pavadinti „Tarp skausmų į laisvę“. Jo kelias, kuriuo siekė laisvės, ne linų žiedų klotas, ne žvaigždžių šviestas; jo kelias pilnas erškėčių. Nuo „Aušros“ ligi „Varpo“, nuo „Varpo“ ligi mūsų spaudos laisvės jis buvo toks. Laisvos Lietuvos jaunųjų kartos gal nebesupras, gal nebeatjaus, kokią kovą teko kovoti rašomosios kalbos tėvui. Reikėjo dirbti pasislėpus, reikėjo nepailsti ir tikėti, kad vargo darbas nenueis niekais, kad tautos darbininkams ateis padėjėjų ir pavaduotojų iš priaugančių kartų.

Kas tą viltį jam gaivino? Tautos meilė buvo jam ta žvaigždė, kuri švietė sunkioj kelionėj į laisvę. Jos vardu jis aukojo sveikata ir visa ką turėjo geriausią savo širdy.

Pats mokėsi ir kitus mokė. Jo didieji mokytojai buvo lietuvių kalbos tarmės. Kaip bitės krauna

medų korin nuo visokių žiedų prisirinkusios, taip Rygiškių Jonas rinko žiedus mūsų kalbai iš mūsų tautos įvairių tarmių. Dainos, pasakos, mįslės, gyvoji žmonių šneka — štai jo daržai, iš kurių skynė ir pynė vainiką mūsų rašomai kalbai. Iš aukštaičių, žemaičių ir rytiečių tarmių sudarytas jai tvirtas pagrindas. Ant jo pastatytas neišgriaunamas paminklas mūsų tėvų kalbai, kurios muzika ir melodija kiekvienas, kurs tik turi estetikos, grožio skonio, grožiasi. Argi taip neskelbia tyras pavyzdžių šaltinis, nurodytas jo kalbos vadovėliuose, jo raštuose? Rygiškių Jonas mums paliko ne tik rašomosios kalbos pagrindus, bet ir metodą, kuriuo tenka testuoti jo darbas. Jis paliko nepaprasto darbo pavyzdį.

Rygiškių Jonas parodė, kaip reikia mylėti savo darbą, ypačingai savo gimtąją kalbą. Kiti sveiki pargrižo Laisvon Lietuvon, jis pargrižo ligonis. Kaip koks Prometėjus, atnešęs kalbos rašto šviesą, pats paliko prikalts į kėdę. „Tarp skausmų į laisvę“ — šaukė jis spaudai, rašytojams, istaigoms,

šaukė į gimtosios kalbos laisvę nuo visokių priskritusių į ją nešvarumų. Ir iš ano pasaulio, iš dausų, kur Daukantas, Basanavičius, Kudirka yra nukeliavę, jis nesiliaus šaukęs į vyresnius ir jaunesnius, kad mylėtų gražią išprotėvių paveldėtą gimtąją kalbą.

Šiaurės Lietuvoj vienu kaimo kapinių vartuose esąs toks parašas: „Nebijokit mūsų — mes tėveliai jūsų“. Ar nekalba velionis tais žodžiais į mus čia susirinkusius? Ne vienas jis kapuose, mūsų rašomosios kalbos tėvas. Netolymais ilsisi kitų dviejų didžiųjų kalbininkų nykstamos liekanos — Jauniaus ir Būgos. Dabar jau visi trys mums sako nebijoti. Likimo yra lemta ilsėtis toje lietuvių žemėje, kurios gražioji tarmė rašomajai kalbai vadovauja.

Tad nebijokim jų, gerbkim ir mylėkim juos, kaip moko mūsų kaimo išmintis. Nebijokim jų darbo, mokykimės jų nurodyti tėvų kalbos. Šį pažadą tesėdami geriausiai juos pagerbsime. Pagerbsime Rygiškių Joną, o jis džiaugsis aname pasauly ir jo liekanoms lengva bus čionai ilsėtis.

Prof. J. Jablonskiui paskutinė pagarba.

24 d. 16 val. lavoną iš karo ligoninės nulydėjo į Baziliką. Eise-noje dalyvavo ministerių kabineto nariai, profesoriai, daugybė karininkų, karo mokykla, visos Kauno gimnazijos ir aukštesniosios mokyklos, studentai, organizacijos ir keliolika tūkstančių įvairių tautų ir tikiybų piliečių.

25 d. 10 val. Bazilikoje už a. a. prof. Jablonskio vėlę įvyko gedulingos pamaldos, kuriose dalyvavo Respublikos Prezidentas, ministrai, profesoriai, karininkai, visos mokyklos ir organizacijos, o 16 val. didžiausia eiseną, kokios dar Kaunas nėra matęs, karstą palydėjo į Kauno kapines. Lydėjo Vilniaus, Prezidento, Laisvės al., Maironio, Duonelaičio, Gedimino ir Smėlių gatvėmis. Prie Karo Muziejaus eiseną sustojo, o velionis buvo atitinkamai pagerbtas. Skambino Laisvės varpas. Gen. Nagevičius tarė trumpą atsisveikinimo žodį. Taip pat buvo sustota ir prie universiteto didžiųjų rūmų.

Kapinėse pasakė atsisveikinimo kalbas Respublikos Prezidentas, universiteto rektorius, huma-

Prof. Jablonskio karstas ant Kauno Karo ligoninės.

nitarinių mokslų fakulteto dekanas, Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos, Panevėžio mokytojų seminarijos atstovas ir kiti. Dalyvavo laidotuvių ir Vilniaus lietuvių delegacija. Vienas jos narių pasakė įspūdingą kalbą ir ant kar-

sto užbėrė žemių, atvežtų iš Vilniaus; skautų atstovai atvyko jau po laidotuvių.

Tuo būdu išaugo vėl vienas naujas kapas, ant kurio dabar uždėta 72 vainikai, kaip lietuvių tautos liūdėsio ženklas.

Grenadierų grandies puolimas

Permetęs akimis antraštę, nemanyk, brangus skaitytojau, kad čia rimta studija, todėl nuobodus straipsnis. Ne! Šis vaizdelis, nors iš kasdieniško kareivių gyvenimo, tačiau įdomus tuo, kad parodo, kaip paprastas, dažnai pasikartojęs darbas, jei jį sumaniai atlieka, tampa nenuobodus, visiems malonus ir noriai vykdomas.

— Stot kuopa! Lygiuook! — išgirdau viršilos balsą.

Aš jį labai gerai pažįstu. Tas balsas beveik visada sukrečia mano kūną. Tad ir šiandien, nieko nemanant, pati galva pasisuko dešinėn, o akys taip ir ieško ketvirto žmogaus krūtinės, buožė glaudžiasi prie bato, vamzdys glosto šovinyną.

— Aukščiau smakrus! Pilvus, pilvus įtraukt! Stovi, kaip bosai! — krūtinės pirmyn! Ne vyrai, o kazliekai! — šaukia viršila.

— Kiek galėdamas įtraukiu pilvą, išstatau krūtinę. Pastebiu, kad

ir visa eilė lygėja; pilvo nė vieno, visų krūtinės iškeltos. Jokio judėjimo, nė mažiausio balselio.

— Taaaip! — kažkaip košia per dantis šį žodį, matyt, visi dar neišsilygiavę, o gal ir su savim kalbas.

— Rrrrrramiaiii! — Blykt — pasisuko galvos. Stovim, kaip įkasti. Rodos iš žemės išaugę.

Taip norėtusi pažiūrėti, kur viršila, nes iš jo veido galima išskaityti, ar šiandien reiks koją aukštai kelti, ar nueisime į aikštę šiaip sau, „šienpiūviškai“, anot Krividos. Girdžiu, kad Krivida sunkiai atsiduso, vadinasi, laikykis Zenkau šiandien šposų nēr! Gerai čiups! Krivida veitui niekuomet sunkiai nedūsauja. Jis jau spėjo žvilgtelėt viršilos pusėn, kitaip nebūtų jam išsprudęs toks gilus atodūsis.

— Rrrramiai! Pagarba dešinėn! Fit galvos kairėn — ir apmire kuopa.

Aišku, kuopos vadas eina. Tik dabar supratau, kodėl atsiduso Krivida. Koją turės būti tvirta, šautuvo bet kaip nepaims ir neneši, nes vadas labai akylas; jis tuoj pamato, kuris tingiai veiksmus atlieka ar koją velka.

Eina vadas ir veda akimis per eilę. Mes lydim jį galvas iš lėto pasukdami. Kad tik greičiau praeitų, galvoju. Gali dar ką pastebėti. Jei nesusitvarkęs, milinė raukšlėta, klius! Ne! Praėjo. Lengviau net pasidarė.

— Sveiki vyrai! — pasveikino vadas.

— Sveiks tamsta! — garsiai ir drąsiai atsakė kuopa.

Pasisveikinimo aidas atsimušė į mūro kareivinę ir pasklydo po rajoną. Nudžiugau, kad šiandien taip mums sutartinai ir puikiai pasisekė. Rodos tik per inspektorinį apžiūrėjimą taip atsakėm. Tas ir vadui patiko, nes nežvilgtelėjo į viršilą, kaip paprastai darydavo, jei kada kuopa ką nors atlikdavo ne taip, kaip priderėtų.

— Dešy-ėn! — savotiškai kietu ir griežtu balsu sukamandavo vadas. Tik cinkt užkulniai ir baigta! Stovim pasisukę.

— Gretaas dvejink!

Vasario 16 dienos atgarsiai.

Latvių sveikinimai.

Vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės švente ir Vytauto Did. sukaktuvėmis sveikino mūsų vyriausybę per Lietuvos atstovą Latvijai p. Dailidę ir mūsų karo atstovą Latvijai gen. št. pulk. Jakutį Latvių vyriausybė ir diplomatinis korpusas. Latvių kariuomenės vardu sveikino jų krašto apsaugos ministeris gen. Vacietis, vyriausias kariuomenės vadas gen. Penikis ir vyriausiojo štabo viršininkas gen. Kalejs.

Ir „Latvijos Kareivis“ paminėjo mūsų Nepriklausomybės šventę.

Lietuvos Nepriklausomybės šventei paminėti „Latvijos Kareivis“ 39 nr. 3 puslapy įdėjo 34 eilučių straipsnelį, kuriame pažymėjo, kad Lietuva šiemet vasario mėn. 16 d. švenčia trejas sukaktuves: Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, Vytauto Didžiojo ir dr. J. Basanavičiaus mirties. Straipsnelis baigiasi taip: „Lietuvos nepriklausomybę iškovoti, kaip žinoma, teko jos karzygiškai kariuomenei“.

Ukrainiečių sveikinimas.

Sąryšy su vasario 16 d. iškilmėmis, Lietuvių-Ukrainiečių draugija gavo iš ukrainiečių šio turinio pasveikinimą: „Vytauto Didžiojo 500 metų sukaktuvių dieną mes džiaugiamės, turėdami garbės sveikinti laimingą lietuvių tautą, kuri turi tokius sūnus, kaip Vytautas Didysis. Genijus Vytautas sujungė vienybės ryšiais Lietuvą su Ukraina. Ukrainiečių tauta amžiais neužmirš to istorijoje užfiksuoto fakto, kuris aiškiai mums rodo, kaip Vytautas Didysis, sėkmingai gindamas Lietuvos garbę, saugojo taip pat ir mus ukrainiečius. Garbė Vytautui Didžiajam! Garbė nenuilstamam ir genialiam kovotojui dėl Lietuvos ir Ukrainos laisvės! Garbė ir garbė!“

1 p. D. L. K. Gedimino pulkas.

Vasario 16 d. išaušo gražus rytas. Kareivių ūpas pakilęs. Bėga naujomis drapanomis, kitas kitą apžiūredami, kad

dailiau gražiau atrodytų ir kalbasi: šiandien 12 metų sukaktuvės, kaip mūsų tėvynę numetė svetimųjų jungą ir pradėjo nepriklausomą gyvenimą gyventi. Iš ryto kareivinės pasipuošę tautiškomis vėliavomis, išeitomis ant aukštų stiebų. Taip pat ir miestas plėvėsavo vėliavomis, o languose išstatyta Vytis ir paveikslai D. L. K. Vytauto, Valstybės Prezidento A. Smetonos, dr. Basanavičiaus ir kitų įžymesnių veikėjų. Gražiausiai buvo papuoštas 1 pėst. p. štabas, kuris kreipė visų dėmesį. Didelis Gedimino stulpas aplinkui apsuptas dideliais vainikais. Stulpo vidury Gedimino pilies bokštas, kraštuose Vyties Kryžiai ir aplink juos ažuolo lapų vainikai su obalsiu „Vytauto dvasių ugdykime širdyse“. Iš vienos stulpo pusės D. L. K. Vytauto paveikslas iš kitos — Valstybės Prezidento A. Smetonos.

10 val. pulkas su vėliava nuvyko į parapijos bažnyčią, kur pulko kapelionas kun. Balandis atlaikė iškilmingas pamaldas ir pasakė gražų pamokslą. Po to pulkas ir didžiulė minia nuvyko į kapines pagerbti žuvusius karius. Pulko kapelionas atlaikė pamaldas, Ukmergės šaulių choras sugiedojo „Libera“, o orkestras sugriežė gedulo maršą. Po pamaldų kapelionas pasakė pamokslą, primindamas čia išsinčiusius narsuolius karius, kurie pirmieji aukėjo gyvybę dėl tėvynės. Choras sugiedojo „Kritusiems šauliams“ (Vaičiūno). Po to Ukmergės miesto burmistras p. Kužma pasakė prakalbą, plačiai apibūdindamas Vasario 16 d. reikšmę. Šiais 1930 m. ne tik nepriklausomybės šventė, bet kartu pradedame švęsti ir garbingo didvyrio Didžiojo Kunigaikščio Vytauto 500 metų mirties sukaktuves. Orkestras sugriežė Tautos himną. Tuo iškilmės ir pasibaigė.

15 val. Ukmergės „Našlaičių namų“ salėje susirinko visi pulko karininkai ir kareiviai, kur pulko liktinių puskar. scenos megejų kuopelė suvaidino keturių veiksmų dramą „Laisvės kovotojai“. Prieš vaidinimą pulko vado padėjėjas pulk. leit. Pašiūnas pasakė ilgą kalbą ir atsistojimu buvo pagerbti žuvusieji dėl tėvynės. Orkestras sugriežė gedulos maršą.

Trys skaičiai ir atliktas kriukis. Stovim po keturis, lygiai, gražiai sustoję. Nei viens pirmyn neiššokęs, nei atsilikęs.

— Ant peties!

griežta ir aiški komanda, ar pagaliau mažas šaltukas, kurs jau ausų grybelius ir nosį pradėjo gnybti.

Pirmutinis žingsnis taip pat buvo tvirtas ir platus. Ir juo toliau

da surūgėlių. Tokia daina žadėjo būti ir šiandien.

Beveik visuomet rytas pasako, kokia bus diena. Jei apsiniaukęs dangus, lynoja, pučia vėjas, tai ir žmonės lyg daugiau į kupras susimeta, nusimena; vaikšto panarinę galvas. Šiandien, nors vėjelis pūtė, šaltukas geras buvo, tačiau nekenkė kareivių nusiteikimui. Antra vertus, nusiminimas retai tepasitaiško kuopoje, jei kuopos vadas būna.

Eidami į aikštę, mažai pastabų girdėjom. Visi stengėmės, neatsirado norinčio pakliūti vadui. Visi tinginiai dingo. Miela gražu žiūrėti buvo, kaip mesėjom.

Trap, trap, trap — vienodai garsiai žingsnis dunda. Šautuvai prispausti, nejuda; dešinės rankos iki buožės ir atgal vikriai mojuojamos. Nieks nesižvalgo. Mano akys išmeigtos į Kambrio pakaušį. Tik dabar pastebiu, kad jo žieminė kepurė ir ausų raikštis, sudavus koja į žemę, ant pakaušio vis sujuda, rodos, suktinį šoka.

Sustoti ir šautuvus nuimti, taip pat gerai pasisekė. Aikštėje sustojom, po įtempto žingsnio buvo galima laisviau atsidusti. Sutvarkęs kuopą, vadas paaikškino užsiėmimų tikslą; pasakė, kad porą valandų teks lauke dirbti, atlikti prak-

Viens, du ir išaugo šautuvų miškas. Rodos ir gimėm su šautuvais. Taip lengvai ir mikliai jie mūs rankų klauso, kad net širdį malonus jausmas glosto. Dėl tokio pasisekimo pradėjau stebėtis, iš kur kuopoje toks darnumas atsirado. Ar paveikė pats vadas, ar jo

ėjom, garsas ne tik kad nemažėjo, bet su kiekvienu žingsniu, rodos, vis didėjo. Gal ir čia bus šaltis kaltininkas, nors dažnai būna tokių dienų, kada kuopa ypatingai gerai vaikšto ir dainuoja. Kareiviai tada linksmi, juokauja; ne vieno nepastebėsi nuliūdusiu veidu; nėra ta-

Po prakalbos perskaitė tos dienos kariuomenei įsakymą ir buvo sušukta garsus valio už Valstybės Prezidentą A. Smetoną. Orkestras sugriežė Prezidento maršą. Baigdamas tarė: „Iš mūsų daug dar laukia atėitis. Mes laukime pasiruošę atvaduoti pavergtą sostinę Vilnių su arti vieno milijono brolių ir sesučių“. Orkestras griežė „Mes be Vilniaus nenurimsim“.

Po to kareivių dalį nuvedė į kino teatrą, nes vienoje salėje per maža buvo vietos. Vaidinimas pavyko gerai. Vakare liktinių puskarininkių klūbe, puskarininkiai su šeimomis ir svečiais, linksmi pašoko, pažaidė ir gražių tautiškų dainelių padainavo.

Kareivinės ir miestas buvo gražiai iluminuotas.

2 p. D. L. K. Algirdo pulkas.

Vasario 16 išvakarėse kareiviai papuošė savo buveines, ilumino vartus, kurie visuomet kiekvienam įeinančiam bei išeinančiam pro juos primena atsakingą pareigą.

Vartus iluminojama dėl to, kalbėjo kareiviai, kad mūsų bočių pilių vartai turėję ypatingos reikšmės ir jie be reikalo nebuvę varstomi. Vaidylos sakydavę: „Vartai, pro kuriuos išeini tu, karžygy, be grobio negrišk, t. y. vartai visuomet tave mato, ar tu esi išpildęs savo pareigą, ar padirbęs tėvynei naudingą darbą“. Todėl mes šiandien juos ir puošiamo ir laimingųjų mūsų tautos žygių laikus žymime.

Vasario 16 d. rytą 9,30 val. pulkas su savo vadais vyksta šančių igulos banyčion, kur išklauso savo kapeliono kun. Kryžanausko iškilmingų šv. mišių ir jo gražaus pamokslo.

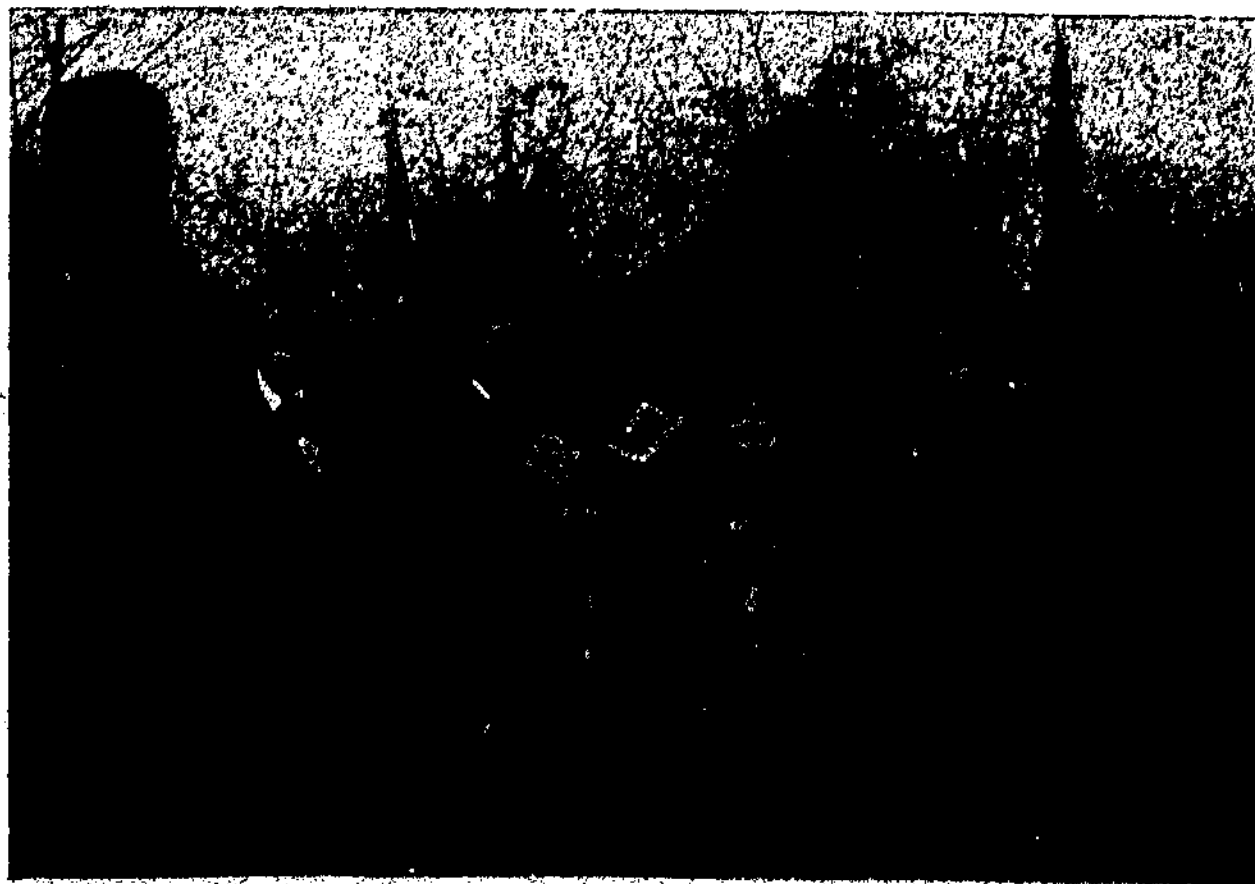
Po pamaldų pulkas, Vilniaus maršą grojant, grįžta iš bažnyčios ir susirenka puskarininkių ramovėje. Čia pulko vado padėjėjas pulk. lt. Tumas kreipiasi į susirinkusius karius maždaug šiais žodžiais: „Šiandien sukanka lygiai 12 metų, kaip mūsų tautos kilnūs vadai pasirašė istorinį ir garbingą mūsų tautai aktą (skelbiantį Lietuvos Nepriklausomybę). Šiandien taipogi pradėdame švęsti mūsų didžiojo tautos genijaus Didžiojo Kunigaikščio Vytauto 500 metų po jo mirties sukaktį...“

Trumpai pažymėjęs apie Vytautą ir tuos laikus po jo mirties, kuriuos tenka pergyventi mūsų tautai, sudedant daug aukų, kol atsiranda Basanavičiai, Kudirkos ir kiti, kol pagaliau realizuojama Vasario 16-toji. Kviečia pagerbti buvusį mūsų tautos galiūną Vytautą ir kitus jo pasekėjus, pasiaukojusius ant tėvynės aukuro.

Visi sustoję vienai minutei susikaupia; orkestras groja gedulingą maršą.

Po maršo pulk. lt. Tumas perskaitė V. Prezidento atsisveikimą. Mūsų vyriausiam tautos vadui ir tėvynei buvo sušukta tris kartus valio ir sugrotas himnas.

Toliau kalbėjo švietimo vadovas kapitonas Ališauskas.

Lietuvos Nepriklausomybės 12 metų sukaktuvių šventėje. Kėdainių visuomenė pamaldų metu prie pirmojo žuvusio už Lietuvos Nepriklausomybę savanorio Povilo Lukšio kapo.

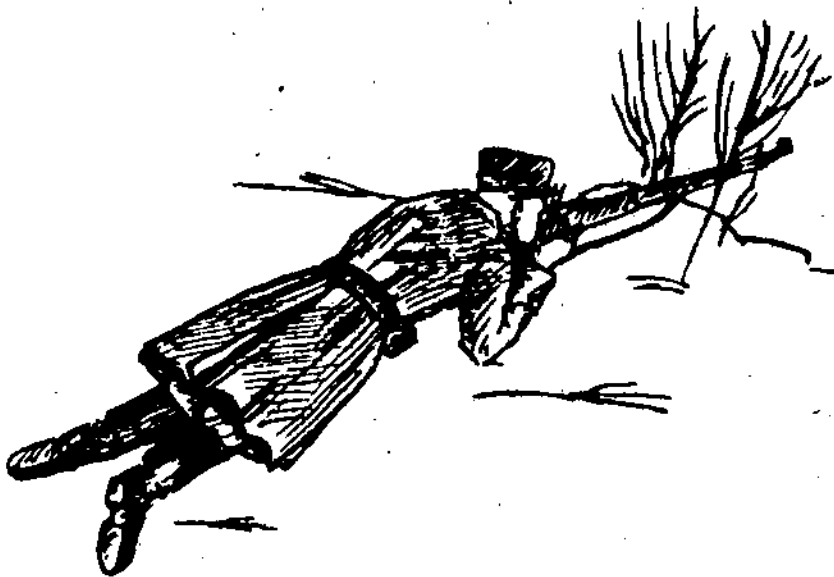
tiškai vakar dienos aiškintą dalyką, būtent: grenadierių grandies puolimą. Paklausinėjo vieną kitą grenad. grandies grandininko pareigą puolant, taip pat pakartojo pareigas ir paprasto šaulio ir įsakė kadruui vykdyti.

Aš, Kambrys, Krivida ir Klungys Mikas patekom į vieną grandį. Bus šiandien linksma, pamaniau. Pasklysim po laukus, vadas negi sekios nuolat paskui mumis. Jam bus įdomu ir kitos grandys pamatyti. Gera žinau, kad mūsų vadas spėja visas grandis apžiūrėti, patikrinti. Net atskiras šaulys, blogai prisitaikęs prie vietos arba negreit perbėgimą atlikęs, negali išsisukti iš vado akių. Viską jis pastebi, nuo jo niekur nepasislėpsi.

Iš rajono tuoj pasipylėm į visas puses. Pradžioje tik įvairius perrikiavimus darydami, kol išėjom atviresnėn vieton, į lauką; paskui pradėjom pulti. Mūsų grandininko komandos aiškos suprantamos. Taikiniai lengva rasti, atstumas taip pat tikslus.

Guliu už kupstelio, apaugusio smilgomis, ir taikau. Vėjelis švilpauja pro smilgų stiebus ir smulkutį sniegą pūsto. Nors veidas raudonas, vieną ausį šaltis truputį

gnyba, bet į tai dėmesio nekreipiu. Taikau į krūmo išsikišusią šaką.

Ten, anot grandininko, priešų lengvasis kulkosvaidis. Reikia jį nutildyti, kitaip negalima bus slinkti.

— Grandininkas užmuštas! — perbėga per grandį žinia. Mane šiurpas pakrato. Kas dabar daryti be viršininko? Kokią išeitį rasti iš tos bėdos? Prisimenu statutą, bet... tyliu. Lyg bijausi atsakomybės, lyg nedrąsu pasiskelbt viršininku; kažin ar sugebėsiu vadovauti. Įvairios mintys galvoj laksto.

— Grandis klausyt mano komandos! — išgirdau Kambrio balsą.

Lengva ir taip gera pasidare ant širdies. Pasukau galvą jo pusėn. Jis dirstelėjo į mane, šyptelėjo ir išmeigė akis prieš linkui.

Jau nebe tas juokdarys Kambrys, bet rimtas viršininkas, pasiūžęs pasiimtą pareigą atlikti ligi galo. Jis dabar mums vadovauja. Jo valia ir įsakymai mums visiems privalomi ir pildomi.

— Dešiniau krūmo per du pirštu — kupstas; ten priešų kulkosvaidis. Po dvi apkabas — trys! Ugnis!

Kiekvieną komandos žodį Kambrys aiškiai pasako, garsiai ir tvirtu balsu pabrėžia. Taip ir norėtusi, išgirdus tokią įsakomąją komandą, tą tariamą priešų kulkosvaidį, žūt būt, nušluoti. Nematau kulkosvaidžio, nėra ir priešų šaulių, bet Kambrio balsas toks įtikinantis, rodos, iš tiesų girdžiu kulkos zvimbimą; rodos, ne kupstas ten, bet priešas pasislėpęs kulkosvaidžiu kalba. Tad prigulu prie žemės, labiau prisiglaudžiu ir, išmeigęs akis į tą kupstą, taikau. Trūksta tik tikrojo šovinio, kurs nutildytų priešą. Gaila, be galo gaila, kad vietoj kovos šovinio, mokomasis vamzdyje.

— Atsarga! Grandžiai užimti poziciją ant kalnagubrelio! iš dešinio ir kairio sparno po vieną pradėk!

Vėl griežta ir skambi komanda. Rodos, kad ir kaip priešas šaudytų, kad ir kaip stengtųsi savo ug-

Jis, pažymėjęs mūsų tautos praeitį ir dabartį, plačiau sustoja apie mūsų Didįjį Karį Vytautą ir Vilnių. Apibūdino Vytauto biografiją ir tų laikų aplinkybes, kuriose augo ir dirbo Vytautas. Kpt. Ališauskas savo kalbą baigė šiais žodžiais: „Budėk, lietuvi, Vilnių tau reiks atsiimti!“ Sugrojamas Vilniaus maršas. Visi išsiskirsto pietų.

12 val. 30 min. pulkas buvo nuėjęs į kiną „Lira“.

19 val. puskar. ramovėje buvo šokiai iki 23, 30 val.

Vas. 15 d. vakare karininkų ramovėje buvo kaukių balius, kurį aplankė daug svečių.

Idomiausia kaukė buvo: „Šieno kupeta“ ant kurios griebė sėdėjo su grėbliu. Tai buvo mokytojas Šimkus. Jis gavo 1-mą prizą. Antrą — gavo p. Strikienė už kaukę „Jūros Geldutė“. Baliaus nuotaika buvo jauki ir įdomi.

M.

4 pėst. L. K. Mindaugo pulkas.

— Šiandien, tur būt, matysime kariuomenės paradą... Juk taip viskas iškilminga! — samprotavo minia, išgirdusi atžygiuojančių bažnyčion kareivių orkestro garsus.

Iš tikrųjų, visame mieste buvo jaučiama iškilminga nuotaika. Didesnės bei mažesnės įstaigos ir net privatūs namai pasipuošė įvairaus dydžio Vytauto, R. Prezidento, Basanavičiaus paveikslais... Ir kareivinės rūpestingos kareivių rankos pagalba nušvito.

Po pamaldų pulko karininkai ir kareiviai susirinko iškilmingam posėdžiui kareivių ramovėje. Nors tokioje patalpoje jauties suspaustas, kaip silkės statinėje, bet gyvos kap. Bronevičiaus paskaitos dėka užsimiršti... Vietos stoka vėl pasijuto tik, kai vakare ten pat susirinko pasižiūrėti K. Inčiūros „Savanorio dukters“. Nors, tiesa, pulko kareivių dalis gražiu vaidinimu jau iš vakaro turėjo progos pasigėrėti, bet tuokart visi nesutilpo vienu kartu — šiandien buvo vaidinama likusiems kareiviams ir be to, svečiams. Publika buvo gana įvairi.

Moterų roles vaidino, iš dalies, liktinių žmonos, iš dalies kviestos. Ypač simpatizavo Audronė — p-lę Skrups-

kaitę, bet neblogiau suvaidino ir kitos. Peiktina tik vietomis iškaltos rolės, žodžių perdidelis bėrimas ir vietomis netikęs kirčiavimas.

Vakaro programoje dar buvo gana vykusiai atlikta keletas mišraus chorų dainelių, diriguojant eil. Gobužiui. Eil. Steponas padeklamavo keletą eilių. Stygų instrumentais, vadovaujant eil. Januškevičiui, pagriežta keletas įdomių muzikos dalykelių. Pagaliau vyr. pusk. Kazlauskas ir vyr. pusk. Markalavičius publikai parodė lietuvišką pajėgumą sunkiojoje atletikoje, atliekant keletą numerių su 2 giromis po 2 pūdu. Paskutinė programos dalis — šokiai.

Leit. J. Navikas.

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas.

Anksti rytą pulkas pasipuošia tautiškomis vėliavomis. Pas karius nuotaika pakelta. Prieš 9 val. pulkas išsirikuoja aikštėje, iš kur su orkestru žygiuoja į Marijampolės parapijos bažnyčią dalyvauti iškilmingose pamaldose. Šiose pamaldose taip pat dalyvavo šauliai, vietos organizacijos, valdininkai, moksleiviai ir plačioji visuomenė. Pamaldas laiko gerai žinomas ir didžiai mylimas šių dienų Lietuvos krivų-krivaitis arkivyskupas P. Karevičius. Jis pasakė pamokslą, kuriame priminė šios dienos dvigubą šventę ir tarp kitko pabrėžė, kad turime būti dori piliečiai ir vieningi su valdžia, tada priešai mūsų tikrai neįveiks.

11 val. 30 min. karininkų ramovėje prasidėjo pulko karininkų ir jų šeimų iškilmingas posėdis. Pulko švietimo vadovas laikė paskaitą, kurioje gražiai apibūdino Vytautą Didįjį, kaip karžygį.

13 val. kareivių rūmų salėje susirinko visas pulkas. Čia pulko vado padėjėjas p. I. Kazilevičius, nupasakojęs švenčiamos dienos reikšmę ir priminęs mūsų Nepriklausomybės karo aukas, prašė susikaupimu pagerbti žuvusius. Orkestras griežia gedulo maršą. Toliau perskaito J. E. Respublikos Prezidento A. Smetonos raštą į visuomenę, kartu ir į kariuomenę. Seka leit. Miliaus paskaita — Vytautas Didysis, kaip karo vadas. Prelegentas nupasakojo Vytauto Didžiojo

nim prisegti mus prie žemės, tačiau komanda viską nugali; kelia iš vietos ir stumia prieš linkui. Kam pasitaiko pridengta vieta, tas pakyla, bėga palinkęs prie žemės ir krinta lyg akmuo. Vienas akymirksnis — ir šaulys klakt savo vietoje. Prigula už prisitaikiusios kupurnos arba velėnos ir taiko į priešą. Jei atviresnė vieta — šliaužia. Vogčiomis, atsargiai sėlina, rodos, driežas raitosi ar katė arčiau savo grobio. Šliauži ar bėgi, vis tiek akys priešą ryja, nori akių jėga priversti jį nutilti.

— Į priešą kulkosvaidį! Po tris apkabas! Du! Ugnis!

Rupūžė! Nepasiduoda, nenutyla! — nenoromis sukeiki. Tiek šovinių išleista, o jis, žaltys, vis dar pokšl. Gera — prakoši per dantis.

Taip galvodamas, statai taikikli, taikais. Visa savo buitį nori jį pribaugti. Nori, kad tas kulkosvaidis amžinai nutiltų. Visi prigulę prie žemės, visų viena mintis ir tikslas.

— Šautuvų granatų svaitytojas! Apmėtyti kulkosvaidį granatomis!

Mėgina Kambrys visas priemonės. Matyt, jam pasisekė, kad tuojau jis grandį dar pastūmėjo pirmyn. Nieks dabar nebėgo, tik šliaužė. Vyniojas šaulys vaga;

arba nuo velėnos prie kupurnos šliaužia ir, radęs gerą atramą, taiko, vadinas, išsauna. Šilta dabar. Ir vėjelis ir šaltis kažkur dingo; rodos, vasara. Žemėje, sniegu apklotoj, nejauti jokių kietumų, rodos, pūkuose vartaisi.

Priešas visai netoli. Jei būtų ten žmonės, galėtų pasirinkti įdomesnį, nes veidas būtų matomas. Kiekvieną iškilimą, juodą grumtelį ar žolės kuokštą laikai už šaulį ir taikais pakaitomis. Pradžioje pasirenki aiškesnį, didesnį ir gerai nusiteikęs kaukšteli, nuleisdamas gaiduką; paskui antrą, trečią, kol pagaliau pamanai, kad jie jau nutilo, nebešauda.

— Už krūmų priešą grandis ir kulkosvaidis! Krivida, Makštutis ir granatų svaitytojas — kulkosvaidį, likusieji priešą šaulius, nuolatinis, tanki ugnis! — kažkokiu perveriančiu balsu komanduoja Kambrys.

Na, dabar juokų nėra. Turim pagaliau priešą ugnimi nustelbti, kitaip, atakon pasirengus ir pakilus, priešas išskins mus. Iš Kambrio balso aišku, kad šposų nėra. Net Klungys Mikas ir tas dabar nežiopso, bet, tūnodamas už aukštos velėnos, taip atsidėjęs taiko ir seka priešą, jog rodos, tik savo

pasiryžimu nori priešą nublokšti. Permečiau akimis kaimynus, norėdamas įsitikinti, ar visi pergyvena tokį jausmą. Taip! Nė vieno nematau, kad kurs nors pūpsotų prieš matomas. Niekas nesiryžo iššliaužti ant pat gubrelio keteros. Taip prisišliję prie žemės, snieguoti, kad iš toli tikrai galima palaikyti per plikus arimo grumtus ar velėnas.

— Pasiruošt atakai! — perbėgo per grandį šaulių kartojava komanda.

Pati ranka ieško durtuvo rančenos. Akys vis priešą seka. Rankos ir be akių apgraibo ir suranda durtuvui vietą. Šilta daros, karšta. Minutė tokia ilga. Kiltum, rodos, ir pats vienas bėgtum, įsiveržtum į priešą apkasus. Toks įniršimas paima.

— Apmėtyti priešą rankinėmis granatomis! — dar viena komanda.

Kad tas reikalinga, buvau net pamiršęs. Iš Kambrio nesitikėjau tokio vadovavimo. Kareivinėje ar užsiėmimuose jis mėgsta šposus krėsti, dabar gi pasirodė, kad ir viršininkas geras. Įgytosios žinios neišdulkėjo iš galvos.

— Pirmyn! Valiooo! — išgirdau Kambrio balsą, kuris mane taip įgėlė, jog nė nepajutau, kaip

žygius ir kautynes, ypač smulkiai išdėstė apie Žalgirio kautynes, kuriose buvo amžinai sutriuškinta kryžievių galybė.

16 val. kareivams dovanai kinas, kur buvo rodoma tarp kitko ir pulko iškilmės, švenčiant pulko 10 metų sukaktuves, kada pulkui buvo įteikta vėliava. Vakare kareiviams buvo šokiai, o karininkų ramovėje karininkų su šeimomis ir svečiais bendra vakarienė ir šokiai.

Vtn.

3 artilerijos pulkas.

Šiandien, kada trispalvės vėliavos plevėsuoja, laisvai primindamos 1918 m. garbingą rytą, prieš savo papuoštas kareivines išsirikiavo Lietuvos sūnų eilės.

Gražiai išsirikiavę nuėjome bažnyčion. Po šv. mišių buvo pasakytas kapeliono Kryžanausko pamokslas.

Parėję, vėl suėjome visi pulko salėn, kur pulk. leit. Šmitas, savo įžanginėj kalboj, gražiai apibūdino šventės svarbą, kartu primindamas ir D. L. K. Vytauto sukaktuves. Po to perskaitė Respublikos Prezidento įsakymą. Toliau sekė kitų karininkų kalbos.

Ypatingą gilų jausmą sukėlė pagerbimas pirmųjų savanorių, žuvusių už nepriklausomybę kovos lauke, kurie, mažai prasilavinę karo dalykuose, silpnais ginklais, stojo į kautynes ir vis dėlto laimėjo, vien tik savo drąsa ir stipriu pasiryžimu.

15 val. visi nuėjome kinoteatran. Vakare buvo suruoštas pulke linksmas šokių vakaras, kuriame turėjo progos ir kitos artimesnės dalys kartu su mumis pasilinksinti.

J. k. L. Koklys.

5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulkas.

10 val. visus susirinkusius karininkus ir kareivius, pulko salėje, majoras Išlinskas pasveikino Vasario 16 d. švente ir paminėjo žuvusius karius, kurie atsistojimu ir Gedimino maršu buvo pagerbti. Toliau perskaitė įsakymą kariuomenei ir garsus valio nuaidejo už Respublikos Prezidentą. Toliau prakilbą sakė lt. Jodauga, paminėdamas mūsų did-

vyrus bei karžygius Kudirką, Basanavičių, Juozapavičių, Lukšį, Eimutį ir kitus, kurie mirdami mums laisvę iškojo. Minėdamas Vytautą Didįjį pabrėžė, kad jo valdymo metu Lietuva pasiekė aukščiausį galingumo laipsnį, ir jo nuopelnus, nugalint kryžievių ties Žalgiriu. Po to majoras Išlinskas pasakė, kad brolių pralieto kraujo neturime užmiršti, bet turime sekti jų pėdomis ir atvaduoti Vilnių. Orkestras sugrojo „Mes be Vilniaus nenurimsim“.

Vakare pulko, atskiros artilerijos grupės, A. K. Kursų k-dos kareiviams ir vienai aspirantų kuopai buvo rodoma filma „Kostas Kalinauskas — 1864 metų sukilimas“. Filmos turinį paaiškino lt. Jodauga.

M.

Antazavės šauliai.

Anksčiau mūsų būrys buvo negausingas ir todėl negalėjo tinkamai veikti. Dabar, padaugėjus būrio narių skaičiui, prasidėjo energingesnis veikimas.

Vasario 16 d. vietos šaulių buvo iškilmingai paminėta. Visi šauliai susirinko į vieną gausingą būrį. Tą dieną kiekvieno šaulio veide galima buvo pastebėti malonią šypseną ir didelį pasiryžimą būti Lietuvos nepriklausomybės sąjūdyje. Dauguma šaulių uniformuoti. — Rytą visi šauliai organizuotai nuvyko į bažnyčią. Po pamaldų šaulys gerb. klebonas kun. Žemaitaitis, apibūdinęs Vytauto Didžiojo nuopelnus, prisaikdino šaulius. Būrio vadas M. Girčys įteikė naujiesiems šauliams nario liudymus.

Po to šauliai ir šaulės organizuotai nuvykome į kapines pagerbti žuvusius ir mirusius už tėvynę karžygius. Prie žuvusio karininko Juozo Andriūno kapo buvo atliktos gedulingos apeigos ir apibūdinti žuvusių karių nuopelnai savo tėvynei, ginant jos nepriklausomybę.

Grįžus iš kapinių, prie 10 metų nepriklausomybės sukaktuvių paminklo, perskaityta J. E. Respublikos Prezidento A. Smetonos žodis Lietuvos visuomenei. Po to, pagerbta Lietuva su sostine Vilniumi, Respublikos Prezidentas ir vyriausybė. Sugiedotas Tautos himnas. Ats. v. p. Girčys.

(Bus daugiau).

pakilau. Rodos, iš negyvų velėnų ir grumstų lauko štai šoktelėjo grandis ir, griausmingo, pasiryžusio valio vedami, pirmyn durtuvus

atstatę, pakniopstomis nešėmės per lauką prie krūmų, kur buvo priešas. Kambrys pirmiausia dumia, garsiausiai šaukia, mes nuo jo neatsilikame ir pritariam jo šauksmui.

Štai ir krūmai. Priešo nėra. Jis bėga. Tuoju išsipilam reton vilnin už krūmų ir virstam ant žemės. Visi pavargę, nuilę. Šniokščiam, giliai kvėpuojam, norėdami atgauti dvasią, nes smarkiai ir staigiai atakavom priešą. Bet Kambrys neduoda ištižti. Nurodo naujus taikinius; pas jį dabar linksmumas atsirado. Gal būt, dėl to, kad pasisekė, nes nuo seno grandininko, kurs „užmuštas“ buvo ir paskui mus sekė, beveik jokios pastabos negirdėjo. Kambriui be to padėjo ir tas ką nors išgalvoti, kad prieš mus buvo vieškelis, kuriuo važiavo žmonės jomarkan.

— Grandis! Į bėgančio priešo

gurguolę! Krivida ir Makštutis į virtuvę, paskiausia važiuojančią su rudu kaminu, penki, ugnis!

Vežimų virtinė iš tiesų į gurguolę buvo panaši, bet virtuvės negalėjau pastebėti. Tik atidžiau išžiūrėjęs, pamačiau paskutiniame vežime važiuojančią bobą, apsišgaubusią rausva skara. Iš šio vaizdo Kambrys padarė virtuvę. Nieko nepadarysi. Šaudom. Linksmas. Nuovargio nejaučiam.

— Klungys į raitelį prie atskiro vienkiemio su skardos stogu, trys, ugnis!

Žiūriu, kur tas raitelis. Na gi kažkokia moteriškė vedasi karvę. Ką gi, gali būti ir toks raitelis, jei tikrųjų nėra, pamaniau.

— Atsarga! Grandžiai užimti poziciją ant griovio. Bėgte marš!

Visa grandimi mažas šuolis ir griovyje. Vėl pučiam sušilę. Po smarkaus puolimo taip gera griovyje. Dabar vėjelis nešaltas, bet, kaip vasarą, vėsus.

Matau, eina per lauką būrelis žmonių. Kelios moters ir trys vyrai. Moters neša pieno skardines, viens vyras kažką persimetęs per petį. Eina greitu žingsniu, skubamiestan. Tą būrelį Kambrys vėl panaudojo, suteikdamas jam kariškos reikšmės.

— Grandis į bėgančio priešo kulkosvaidžio grandį, dvi apkabas, keturi, ugnis!

Nieko neprikiši Kambriui. Pieno skardinės, tai šovinių dėžės,

lazda ant peties — kulkosvaidis. Kareiviai šypsos, linksma jiems. Kambrys žino, kad geriau parinkti gyvus taikinius, kurie nors šiek tiek vaizduotų priešą, negu išgalvoti ką nors neaiškaus, visai nematomo. Taip kaip dabar ir šauliams įdomiau ir nepabosta. Kiekvienas pasirenka aiškų taikinį ir „šauda“. Geriau „tupdyti ant sargo“, kad ir karvę, negu akmenį, grumstą arba kokią velėną. Kada plikas laukas, nematyti jokio gyvo taikinio, tada reikia pasitenkinti kupstais, velėnomis, krūmais, medžiais. Šiandien buvom laimingi, nes vieškelis ir laukai judėjo žmonėmis.

Žiojasi Kambrys dar kartą komanduoti, nes vienkiemįj pastebėjo pakinkytą vežimą, bet kuopos vado švilpukas sutrukdė. Tuoju pakilom ir pradėjom pustyti sniegą. Visi linksmomis veidais, patenkinti. Nenusibodo tos dvi valandos lauke, nors ir šalta buvo. Pradėjo kalbos, juokai.

— Žinai, Kambry, kur kas geriau šaudyti nors ir į paprastus žmones, paverstus priešais, negu į kokius krūmus ir velėnas. Tu šiaandien parodei, kad moki, brolau, ir iš paprasčiausių aplinkybių sudaryti gražų uždavinėlį. Su tavim, brol, įdomu, linksma ir nenuobodu — už visą grandį prašneko Krivida.

Kambrys, rodos, tų žodžių negirdėjo. Tik, sutvarkęs grandį, vedė ją pas kuopos vadą.

Ltn. Jodauga.

Mūsų žodis.

Skamba girios ir laukai,
Joja, skubina pulkai!
Nuo kanopų žemė dunda —
Gedimino galia bunda.

Vyrai, stokit eilėmis,
Pergalė bus su jumis.
Krūtines durklai užgrūdys,
Reik nušveisti kardo rūdys.

Dega žaros vakarinės
Rūsčiai krūvinai,
O vaduot brangios tėvynės
Rengiasi sūnai.

Lik sveika, gimta bakūže,
Mylima sava —
Dega žaros, vėjai užia
Laukia mūs kova.

Aušta lemianti diena —
Priešo letenos gana,
Žvanga plienas, žvanga pančiai —
Galas vargui, galas kančiai.

Teka saulė iš rytų,
Plaukia voros milžinų...
Mūsų mintys: Vilniaus sostas;
Mūsų žodis: vienas mostas.

Į žygį.

Ten, kur Vilijos banguoja
Šviesūs vandenai,
Broliai pavergti dejuoja
Kenčia jau senai.

Ten sena brangi sostinė
Tėviškės laukai,
O nūn visa tai sumynė
Išgamos lenkai.

Kai šimtus jaunų sulauks,
Vilkas Panery sustaugs,
Ugnimi degs kardo plienas,
Kris jų tūkstančiai, kaip vienas!

Mūsų mintys: Panerin!
Mūsų žodis: vis pirmyn!
Ei, numesk jau, broli, skundą,
Gedimino galia bunda!

B. Žvainys.

Ir išdegino mūs širdis
Brolių aimana.
Vienas žodis nūn tik girdis —
Kęsti jau gana.

Tat lik sveiks, kaimelis žalias,
Tarp laukų rimties.
Lūsų žygis, mūsų kelias —
Laisvės ar mirties.

A. Gražulaitis.

Daugiau bokso.

Nors daug mūsų kariuomenė aktyvumo rodo sporte, bet per mažai domisi boksu. Anglijos, Amerikos ir kitų didžiųjų valstybių kariuomenės jį pastatė gana aukštai. Pripažinta, kad boksas visais atžvilgiais tinka kariuomenei. Lavinantis visas kario kūno dalis, kurios kariuomenėje ir atsargoje jam daug padeda, nugalint vienas ar kitas klišitis. Per bokso rungtynes karys turi progos parodyti savo drąsą, ištvermę ir pasiryžimą laimėti. Kūnas nuolat grūdinasi ir darosi atsparus mažiems sužalojimams. Gerai suprastas ir tinkamas juo naudojimasis žmogui atneša tik vispusišką fizinį išsilavinimą. Gražu matyti pilnus pasiryžimo, raumeningus ir kupinus gražių vilčių karius — boksininkus. Jie pilni noro grumtis, kovoti ir laimėti! Nori pagarsinti savo dalį, jos vadą ir dalies draugus.

Deja, pas mus boksas dar mažu mastu praktikuojamas. Bet yra pagrindo manyti, kad jis ateity smarkiai išsiplės. Jau ir dabar malonu konstatuoti, kad šiais metais smarkiai tuo susidomėjo dalių švietimo vadovai ir patiekė Spaudos ir švietimo skyriui sporto įrankiams sąrašus, kur reikalaujama po keliolika bokso pirštinių. Tai graži iniciatyva sporto srityje. Šaltakraujai žemaičiai ir karštesni aukštaičiai mokės valdyti savo temperamentus ir reikiant apgins savo garbę tiek kariuomenėje, tiek kasdieniniame gyvenime.

Kadangi bokso mėgėjų skaičius tolydžio didėja, o reikalingų bokso vadovėlių lietuvių kalboje nėra, tai nors šiuo savo straipsniu, manau, padėsiu boksininko darbą.

Boksininkas pradeda ruoštis žiemos sezonui, tikriau rudenį, prieš 1—2 mėn. Kad priprastų prie sistematizuoto darbo, reikia kokią savaitę (treniruojantis 3 kart per savaitę). Per šį laiką boksininkas naujai „atsigauna“. Šokinėja su šokomąja virvute, dirba su „kriauše“ (treniruotėms tam tikras sviedinys), maišu (pripiltu medžio piūvenų su druskos dalimi), daro mūšius su šešėliu ir gimnastikuoja. Šiems veiksmams vykdyti nustatyto laiko nėra, bet atsižvelgiama į boksininko norą ir ūpą. Po kiekvienos treniruotės reikia daryti tynę: pirma šiltas, kad nuplautų prakaitą, vėliau vėsiančios tempe-

ratūros kūno raumenims atgaivinti. Jeigu leidžia aplinkybės, tai rytais reikėtų daryti pasivaikščiojimai po 45—60 min. (užsigrūdinimui). Pasivaikščiojant vartoti bėgimą, ėjimą, šokimą ir smūgius į erdvę. Per šį periodą būtinas reikalas priprastinti organizmą treniruotėms ir nereikia priversti save per daug dirbti. Antrą savaitę boksininkas pradeda savo treniruotę sistematuoti — darbą dirbti daugiau apibrėžtą, intensyvu ir kartotinį. Pradedama treniruotis su bokso pirštinėmis. Treniruotis 4 kartus per savaitę. Žemiau nurodome visą

svoris. Po to atsiranda didelė energija, nepaprastas džiaugsmas ir noras kaip galima greičiau turėti rungtynes. Tai geriausias pažymys geros boksininko formos (pasiruošimo). Nuo šio laiko reikia kreipti ypatingo dėmesio į darbą su pirštinėmis ir didinti kombinacinių žinių bagažą. Dabar, po šio periodo, darbas skirstomas taip: 1) vaikščiojimas su judesiais ir smūgiais — 10 min., 2) gimnastika—10 min., 3) mankšta su šokomąja virvute — 6 min., 4) mūšis su šešėliu — 2 rundai po dvi minutes, 5) tobulinimas stiliaus — 15 min., 6) mūšis treni-

Sistematizuota boksininkų treniruotė: tariamasis mūšis, laisvi judesiai, laisvos imtynės ir kt. reikalingi veiksmai boksininkui. Iš dešinės (x) stovi Austrijos bokso treneris p. Marko, kuris treniravo Kauno boksininkus.

boksininko treniruotės laiką ir reikalaujamą tvarką:

1) Vaikščiojimas su judesiais— 7 min., 2) gimnastika — 7 min., 3) pratimai su šokomąja virvute — 6 min., 4) mūšis su šešėliu — 2 kartų po 2 min. (tą pačią dieną), 5) mokymasis stiliaus (kiekvienas boksininkas turi išsidirbęs savo tam tikrą stilių, kuris jam atrodo geriausias ir juo naudojas mūšio metu), 6) treniruojamasis mūšis,— 2 rundai po 2 min., 7) darbas prie maišo ir sviedinių po 1 rundą po 3 min., 8) tynės ir kiek galima masazas.

Kartą per savaitę su pirštinėmis nesiboksuoti (nesitreniruoti), bet to vietoj padaryti lengvą — nesudėtingą treniruotę.

Aukščiau minėtoji treniruotė tęsti 3—4 savaites. Baigiantis šių treniruočių laikui, boksininkui sumažėja bereikalingi riebalai, kartu ir nereikalingas — didelis kūno

ruotės pobūdžio — 2 arba 3 rundai po tris min., 7) darbas su prie-taisiais (įrankiais) — po vieną rundą kiekvienas po 3 min., 8) tynės ir būtinas masažas.

Baigiant vieną ir pradedant kitą veikimo rūšį, reikia silsėtis po vieną minutę; jeigu jaučiamas nuovargis, tai ir daugiau. Per gimnastiką, darant judesius, galima naudotis Miulero knyga, vad. „Mano sistema“ ir kt., plius prie to normavimas judesių ir kvėpavimo tvarkymas. Be šių nurodytų užsiėmimų, reikia daryti judesius, sutvarkytus specialiai sau. Pradedančiam mokytis bokso, reikia išidėmėti, kad kas vienam naudinga, kitam gali kenkti. Dabar seka visa eilė naudingų ir priimtinių nurodymų, kurių reikėtų prisilaikyti ir vykdyti nurodytais būdais.

Su šokomąja virvute reikia šokinėti įvairiose kūno pozose, dažnai keičiant stovimąją vietą. Šoki-

nėdami kilnokite ir kryžiuokite rankas, pašokdami suspėkit su virvute padaryti 2—3 apsisukimus, ir gausit reikalinga kūnui miklumą.

Mūšis su šešėliu. Čia reikalinga įsivaizduoti, kad jūs kovojate su geros technikos boksininku. Darykite įvairias kombinacijas, prieidami ir atsitraukdami nuo priešo. Žingsniai į šalį, atgal ir įvairūs smūgių išvengimo būdai turi užimti svarbiausią treniruotės dalį. Dėl papildymo treniruotės ir pakėlimo technikos reikalinga išmokyti įvairiose pozose įvairių kombinacijų. Mokyti kombinacijų reikia susitarus iš anksto su dalyviu apie smūgių stiprumą ir apsigynimą, nuolat keičiantis rolėmis (vienas atakuoja, kitas apsigina ir priešingai). Po to, susitarus, galima padaryti abiems treniruojantiems lengvo pobūdžio mūšį, t. y. abiems atakuoti ir apsiginti. Tokio mūšio metu reikia kuo mažiau stengtis smarkiai suduoti, bet daugiau dėmesio kreipti į techniką. Tokius mūšius patariama daryti su elementarinėmis kombinacijomis, įvedant du tris smūgius ir tiek apsigynimų, tai atlikti reikia stengtis kuo švelnesne ir gražesne forma.

Darant kombinacijas, savo kumščius gerai sekite akimis, nepakeičiant galvos, ir stenkitės reguliuoti jų daromą kelią. Tai išmoko smūgių tikslumo, kas yra svarbiausiu boksininko privalumu ir parodo gerą jo laipsnį.

Šių kombinacijų mokytis reikia po du rundu (po tris minutes kiekvienas) ir po kiekvieno pasilsėti vieną minutę, visa tai sudarys 7 minutes. Daugiau treniruotis nepatartina.

Ilgainiui, kai išmoksitė paprastas kombinacijas, pereikite prie daugiau sudėtingesnio darbo. Pereinant prie sudėtingesnių kombinacijų, reikia didelio atsargumo ir nereikia staiga griebtis sunkesnio darbo, bet kartoti ir gerinti techniką. Jeigu jaučiate, kad šiandien pas jus tokia treniruotė per sunki arba nesiseka, tai tuojau ją pertraukit ir nebesitreniruokit. Treniruotes reikia daryti su pamėgiimu ir stengtis išblaškyti nuobodulį ir išsiblaškimą, nes tas kliudo gerai pamokai praveisti. Pirmoj vietoj reikia nugalėti save, o antroje, jeigu pas jus trūksta tvirtos valios, pasilsėti po šito darbo, užsiimant šį kartą kitu, kuris jums malonesnis arba įdomesnis. Paruošiamasis mūšis turi tikslą parengti

prie tikrojo mūšio ir pagerinti boksininko stilių. Treniruotės metu nepatartina mušti iš visų jėgų, arba idėjus į savo smūgi daug energijos, nes tam patarnauja dirbtinis priešas — maišas. Dažnai tenka matyti per treniruotes, kaip vienas iš stipresniųjų parmuša daug už save silpnesnį. Tokiu atveju boksas nustoja savo vertės ir išeina iš sporto ribų. Žinoma, treniruotis reikia vispusiškai; su stipresniu ir silpnesniu, lengvesniu ir sunkesniu, apsukriu ir nerangiu, bet kiekvienam pavartoti atitinkamą jėgą ir energiją, ir „nesidarbuoti“ su visais vienu mastu. Dirbant su įrankiais (maišu, sviediniu, šokomąja virvute ir kt.), nereikia stengtis pasiekti bereikalingo akrobatiškumo, bet jų pamiršti irgi negalima. Dirbkite po du pilnu rundu prie kiekvieno. Pradedantiems ir jauniems boksininkams didelio darbo idėti su maišu nepatartina (tikslu pasiekti smarkaus smūgio), nes tas gali greit pakenkti geram smūgio vartojimui. Treniruotės su sviediniu (gumomis įtemptomis prie lubų ir grindų) — būtina, nes tuo didinama kūno muskulatūra ir kūnui suteikiama reikalinga forma.

(Bus daugiau).

„Latvijos Kareivio“ dešimties metų sukaktuvėms

(žiūr. „Kario“ 7 nr.)

Šveitbeens, 1. februārī. Numurs mēģē 20 lapi (Vēl. naidā).

Latvijas Kareivis

Šinai pagaidam trešbeens, peitbeens un šveitbeens

Nr. 1	Latvijas Kareivis	1920 g.
-------	-------------------	---------

Wārpašveitbeenska šinai informācija mēģē

Latvijas Kareivis

Šinai pagaidam trešbeens, peitbeens un šveitbeens

Sakarā ar to pālemināto agrāk šinai informācija mēģē

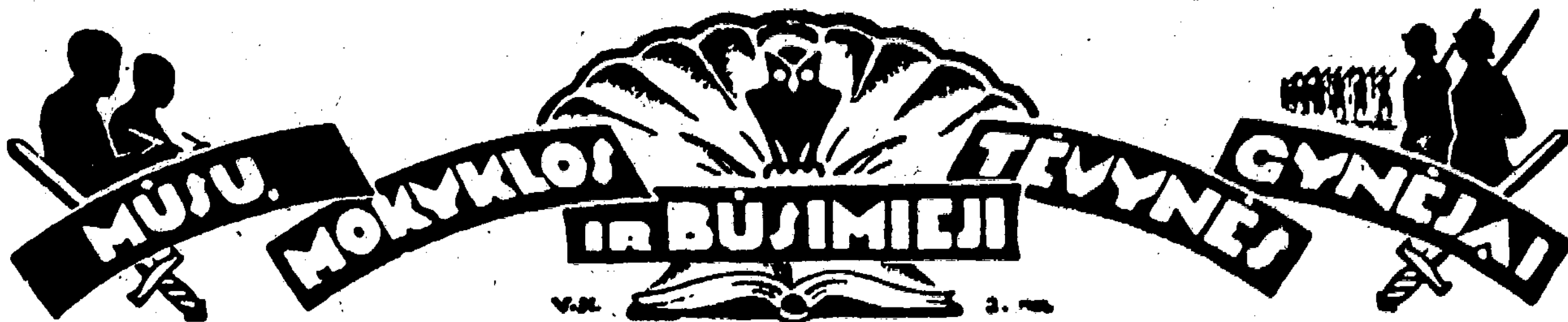
Tādā veidā būtu pālemināto agrāk šinai informācija mēģē

Indeas

„Latvijos Kareivio“ 1 nr. Šis laikraštis ir dabar savo išvaizdos nėra pakeitęs. Jis yra dienraštis, vadinasi, išeina kasdien.

Pulk. Baumanis, Latvijos kariuomenės spaudos viršininkas ir faktiškai „Lat. Kareiv.“ leidėjas.

Kristijonas Duonelaitis

150 metų jo mirties sukaktuves minint.

Šiomis dienomis visa Lietuva minėjo 150 metų sukaktuves nuo vieno didžiausių mūsų poetų Kristijono Duonelaičio mirties. Ta proga trumpai pažvelkime, kas buvo Duonelaitis ir ką jis yra padaręs.

K. Duonelaitis gimė 1714 metais sausio 1 d. Prūsų Lietuvoje, netoli Gumbynės, Lazdynėlių kaimo. Dabar šis Lietuvos kampas suvokietėjęs, reta kur užgirsi lietuvišką žodį. Tačiau Duonelaičio laikais tai buvo beveik gryna Lietuva — beveik kiauurai skambėjo lietuvių kalba. Duonelaičio tėvai irgi buvo grynai lietuviai ir pasiturintieji, laisvi nuo baudžiavos ūkininkai, ir kaip visi to krašto žmonės, protestantai.

Tačiau mažą Kristijonėlį ištiko nelaimė: jis anksti neteko tėvelio, ūkis suiro ir jis nuo mažens turėjo daug vargti. Kad ir Kristijonas vargo, tačiau, savo močiutės priariamas, dėjo visas pastangas iš-eiti mokslus. Kadangi buvo gabus ir labai darbštus, tatai galų gale jam pasisekė. 1740 metais Karaliaučiuje baigė protestantiškos tikybos mokslus.

Baigęs mokslus, kai kurį laiką buvo vargonininku ir dvaruose mokė vaikus. Bet 1743 m. buvo pakviestas į netoli nuo Stalupėnų esantį Tolminkiemio bažnytkaimį kunigu. Čia jis išklebonavo iki savo mirties 1780 metais vasario 18 d., taigi iš viso arti 37 metų.

O štai kokiose sąlygose Duonelaitis gyveno ir dirbo.

Vokiečiai, kadaise paverę Prūsų Lietuvą, per amžius ją vokietinę, laikydami mūsų žmones didžiausiame paniekinime. Lietuviai net lygių teisių su vokiečiais neturėdavo. Lietuviams būdavo draudžiama vilkėti tokiais pat, kaip ir vokiečiai, drabužiais, verstis amatu, prekyba, ne visur buvo leidžiama gyventi ir t.t. Be to, vokiečiai buvo pagrėbė į savo rankas didžiausius šalies turtus,

buvo prisisteigę dvarų, o lietuvius didelėje daugumoje padarę baudžiauninkais. Taip spaudžiami ir niekinami lietuviai metų metais vis labiau vokiečio, manydami, kad, atsimetę nuo lietuviybės ir pasidarę vokiečiais, bent kiek palengvins savo sunkų ir skurdų gyvenimą.

Be to, Duonelaičio laikais Prūsų Lietuvą buvo apnykę įvairūs karai, įvairių per tą šalį einančių kariuomenių plėšikavimai, savivaliavimas ir kitoks žmonių lupimas

galėdamas, visuomet juos prieš galinguosius užtardavo.

Bažnyčios reikalai irgi buvo apleisti, nes kunigais visur buvo vokiečiai, menkai temoką arba ir visai nemokantieji lietuviškai kalbėti ir šiaip tolimi lietuviams žmonės. Todėl iš tokių kunigų lietuviams jokios naudos nebuvo. Nei jie galėjo, kaip reikiant, tikybos reikalų žiūrėti, nei žmonių vargų neatjausdavo, nei kuomet nors jų neužtardavo. Žmonės, tokių ganytojų ganomi, buvo vi-

Laukuvos apylinkės jaunimo stygų orkestras.

ir išnaudojimas. Paskui, kaip ir paprastai būna karo metu, atėjo įvairios ligos, ypač baisusis maras ir išpiovė daugybę žmonių. Kai kurios vietos pasiliko visai tuščios. Į tas vietas vokiečių valdžia prigabeno savuosius vokiečius ir čia juos apgyvendino išmirusių lietuvių vietoje. Taigi tas Lietuvos kampas Duonelaičio laikais ypatingai smarkiai suvokiečio.

Duonelaitis matė visą tą žmonių skurdą, vargus, nelaimes, betgi kaip nors jiems padėti negalėjo. Tačiau, kiek tai nuo jo parėjo, rūpinosi žmonių reikalais ir niekad, net sunkiausiose gyvenimo sąlygose, jų neapleido, o kur

sai apleisti. Duonelaitis tuos savo draugus kunigus, kiekvienai progai pasitaikius, ragino bent lietuviškai pramokti, kad nors Dievo žodį galėtų suprantama žmonėms kalba skelbti. Ir ne vienas padoresnis kunigas, Duonelaičio raginamas, buvo kiek žmoniškiau lietuviškai pramokęs ir arčiau su žmonėmis suėdavo, kiek geriau jų reikalus prižiūrėdavo.

Ypatingai skaudžiai Duonelaitis pajautė baudžiauninkų gyvenimą. Tą gyvenimą, nuolat su žmonėmis draugaudamas, gerai pažino. Tačiau ir šičia jie nieko gero negalėjo baudžiauninkams padaryti, nes tuomet baudžiava Prūsijoje ir daugelyje kitų kraštų

buvo dar labai tvirtai įsigalėjusi. Todėl Duonelaitis tik, kur galėdamas, baudžiauninkus prieš ponus užstodavo ir nors tuo būdu palengvindavo jų sunkią naštą. Bendrai, Duonelaitis, kaip ir beveik visi tuomet žmonės, net apšvietieji, manė, kad baudžiava ir turi būti, kad kitokios tvarkos pasaulyje ne negali būti. Todėl net ir jis nekėlė balso prieš baudžiavą, neragino ją naikinti, taip lygiai neragino ir žmonių prieš ją bet kaip kilti. Į baudžiavą jis žiūrėjo, kaip į sunkią žmonėms Dievo užkrautą naštą, kurią jie kantriai ir nuolankiai turi nešti.

Bet didžiausias Duonelaičio nuopelnas lietuvių tautai tai jo eilės, o ypač jo didžiausias veiklas: „Keturi metų laikai“. Tame veikale jis gražiomis eilėmis, di-

deliu gabumu ir be galo teisingai aprašo Prūsų lietuvių, o ypač tu laikų baudžiauninkus ir pačią baudžiavą. Čia jis kaip tik ir parodo save didžiausiu žmonių draugu ir užtarėju. Aprašydamas žmonių vargus, baudžiavą einant, jis taip pat labai ryškiai aprašo ir ponus, beveik visur juos parodydamas neteisingais, žiauriais, tinginiais ir apsirijėliais, kurie tik ir minta iš žmonių vargu ir darbų. Todėl baudžiauninkai ir apskritai lietuviai daugiausia žmonės teisingi, dori, darbštūs. Apskritai, Duonelaitis yra vienintelis mūsų rašytojas poetas, kuris taip plačiai, ryškiai ir teisingai aprašė baudžiavą.

Kiekvienas susipratęs, labiau apsišvietęs lietuvis būtinai turi paskaityti Duonelaičio raštus, pa-

žinti tą vieną įžymausių mūsų raštų veikalą. Duonelaičio raštai, be abejonės, yra kiekvienos kuopos bibliotekoje. Tačiau geriausia skaityti ne ištiesai visus Duonelaičio raštus, bet tik sutrumpintus ir parinktus, kaip juos yra paruošęs ir paaikškinimus prie jų pridėjęs prof. Mykolas Biržiška. Be paaikškinimų, ištiesai skaitant Duonelaitį, daugelyje vietų jis gali būti nesuprantamas, nes jo raštų kalba yra gerokai pasenusi, o ir jo aprašomi dalykai šiandieną daugeliui jau nebesuprantami. Be to, jo raštuose yra nemaža žodžių, kilusių iš vokiečių kalbos. Skaitydami su prof. M. Biržiškos paaikškinimais Duonelaitį tinkamai suprasime.

Petras Ruseckas.

Pasiaukojimas tėvynei.

Visos tautos turi tokių sūnų, kurie dėl tėvynės nieko nesigailėtų. Jie paaukvoja net savo gyvybę ir sveikatą. Tokių pavyzdžių yra daugybė. Jų buvo senovėje, jų yra ir dabar. Pažiūrėkime tik į didįjį karą ir pamatysime tai, ką dauguma gali pavadinti pasakomis. Štai jų keliatas.

1915 m. viena vokiečių dalis buvo atskirta nuo savo pulko ir nustumta toli į priešo užpakalį. Atskirtoji dalis turėjo ir savo vėliavą. Ir štai, vieną vakarą juos užklupo prancūzų pulkas. Vokiečiai savo vėliavą paguldė ant žemės ir patys sugulę pradėjo šaudyti. Vienas po kito pradėjo kristi vokiečiai. Savo kūnais jie apdengė vėliavą ir sudarė priedangą likusiems gynėjams. Vėliavos gynėjų eilės retėjo. Jie galėjo pasakyti tik žodelį ir būtų likę gyvi, tačiau nutarė garbingai mirti. Auštant krito paskutinis kareivis ir prancūzai pribėgo artyn. Jie nusiėmė kepurės ir nulenė galvas prieš tokį karžygiškumą. Paskui vėliavą, visai persisunkusią krauju, prancūzai grąžino vokiečiams.

Tokių pavyzdžių randame ir kitose šalyse. Per didįjį karą dažnai pasitaikydavo, kad vokiečių diržablių sunaikindavo tik vienas priešo lakūnas. Ypač tuo pasižymėjo anglai. Lakūnas, matydamas, kad nieko vienas nepadarys, visu smarkumu krisdavo iš viršaus ant cepelino ir jį, jei neperskeldavo, tai įlauždavo ir uždegdavo. Tuo būdu didysis vokiečių oro milžinas, liepsnos apsuptas, krisdavo žemėn. Savime suprantama, drąsusis lakūnas žūdavo liepsnose.

Kada karas baigėsi ir vokiečiai jį pralaimėjo, tai daugybę savo ginklų, karo laivų ir lėktuvų turėjo atiduoti priešui. Tačiau daugelis karių šito smūgio negalėjo perkęsti. Kaip pavyzdį aš aprašysiu vokiečių nardomojo laivo „U. 33.“ paskandinimą.

Pagal pasirašytos Versalės sutarties, vokiečių laivą „U. 33.“ turėjo atiduoti prancūzams. Netoli Belgijos krantų (jūroje) laivą „U. 33.“ laukė prancūzų kreiseris „Fošas“. Nardomojo laivo vadas, matydamas artinantis „Fošą“, sušaukė savo laivo igulą ir pasakė:

— Draugai, argi mes galime atiduoti priešui savo mylimąjį laivą?! — Ne! — sušuko visi jūreiviai vienu balsu. — Taip! Aš ir maniau, mano draugai. „U. 33“ neteks priešams. Laivą mes susprogdinsim.

Netrukus vadas išakė visiems jūreiviams išlipti iš laivo ir toliau nuplaukti. Pats gi grįžo vidun ir užsidarė dangtį.

Paėmė pragaro mašiną, prileido į laivą vandens ir patraukė sprogdintuvo vielą. Laivo skeveldros su vado kūno likučiais išlėkė viršun, nukrito į jūrą ir nugrimzdo į dugną. Buvę „Foše“ jūreiviai — prancūzai — sužinoję iš atplaukusių vokiečių jūreivių apie beprotišką, bet kartu ir kilnų žygį, pagerbė žuvusį vadą, atiduodami karišką pagarbą.

Tokių ir panašių įvykių yra daug. Ir mes jų turime. Žinome, koks buvo begalinis pasiaukojimas tėvynei 1918—20 metais. Metę mokslą, arklą, šeimynas, tėvusėjo ginti tėvynę senas ir jaunas.

O fronte, neturėdami pakankamai ginklų, šovinių, neapmokyti, mūsų kariai rodė beveik stebuklus. Jų saujelė vykdavo ištisus priešų pulkus ir drąsiai žūdavo vienas po kito.

Mes neabejojame, kad ir žygyje į Vilnių lietuviai neatsiliks nuo 1918—20 metų savanorių ir kitų mūsų pirmųjų karių žygių ir dar labiau ir dar didesniu pasiaukojimu kovos ir žus už savo tėvynę, jos garbę ir teises.

J. Dovydaitis.

Redakcijos prierasas: Šiame rašinėly mūsų gerbiamas bendradarbis ima pasiaukojimo tėvynei pavyzdžius tik iš svetimų kariuomenių. O panašių pavyzdžių juk turime daugybę ir iš savo kariuomenės 1919—1920 m. laikotarpy. Kitas mūsų bendradarbis, minimų metų karų dalyvis, pažadėjo patiekti panašių pavyzdžių iš mūsų kariuomenės kovų.

Pyra klausė jo sūnus: kam paliks kraštą valdyti? „Tam, tarė jis, kurio kardas aštriau-sias“.

KARIJOMENĖS GYVENIMAS

Vyriausiojo Štabo viršininkas išvyko į Čekoslovakiją.

Praėjusią savaitę Vyriausiojo Štabo viršininkas generolas Kubiliūnas, gydytojų patariamasis, išvažiavo į Čekoslovakiją gydytis. Kol jis grįš prie savo pareigų, laikinai pavaduoja jį gen. št. pulkininkas Gerulaitis.

Generolas Kubiliūnas nuvyko į žinomą kurortą Nieder-Linden-Wiese, kur gydėsi min. pirm. p. Tubelis, pulk. Birontas, Kauno pašto virš. p. Galvydis. Šiame kurorte yra sanatorija, kurioje vartojamas ypatingas gydymo būdas.

Teko patirti, kad gen. Kubiliūnas rengiasi ten išbūti iki kovo mėn. pabaigos arba balandžio pradžios.

7 p. Ž. K. B. pulkas.

Vasario m. 11 d. visi pulko ir igulos kareiviai buvo nuvesti į šaulių namus, kur vietos lietuvių Vytauto Didžiojo gimnazijos artistai mėgėjai, mok. Valaičiui režisuojant, vaidino pirmutinį lietuvių scenos veiklą „Amerika Party“. Šiuo veikalu buvo atšvęstos gimnazijos „Vytauto D.“ vardu krikštynos ir paties veikalo pirmojo, dar draudžiamaisiais laikais, vaidinimo sukaktuvės.

Prieš vaidinimą kareiviams buvo paaiškinta veikalo reikšmė mūsų literatūros ir laisvės kovų istorijoje ir trumpas turinys, kad geriau būtų suprantamas. Be vaidinimo kareiviai turėjo progos paklausyti gražaus gimnazijos choro, sudainavo nemažą tautiškų dainelių.

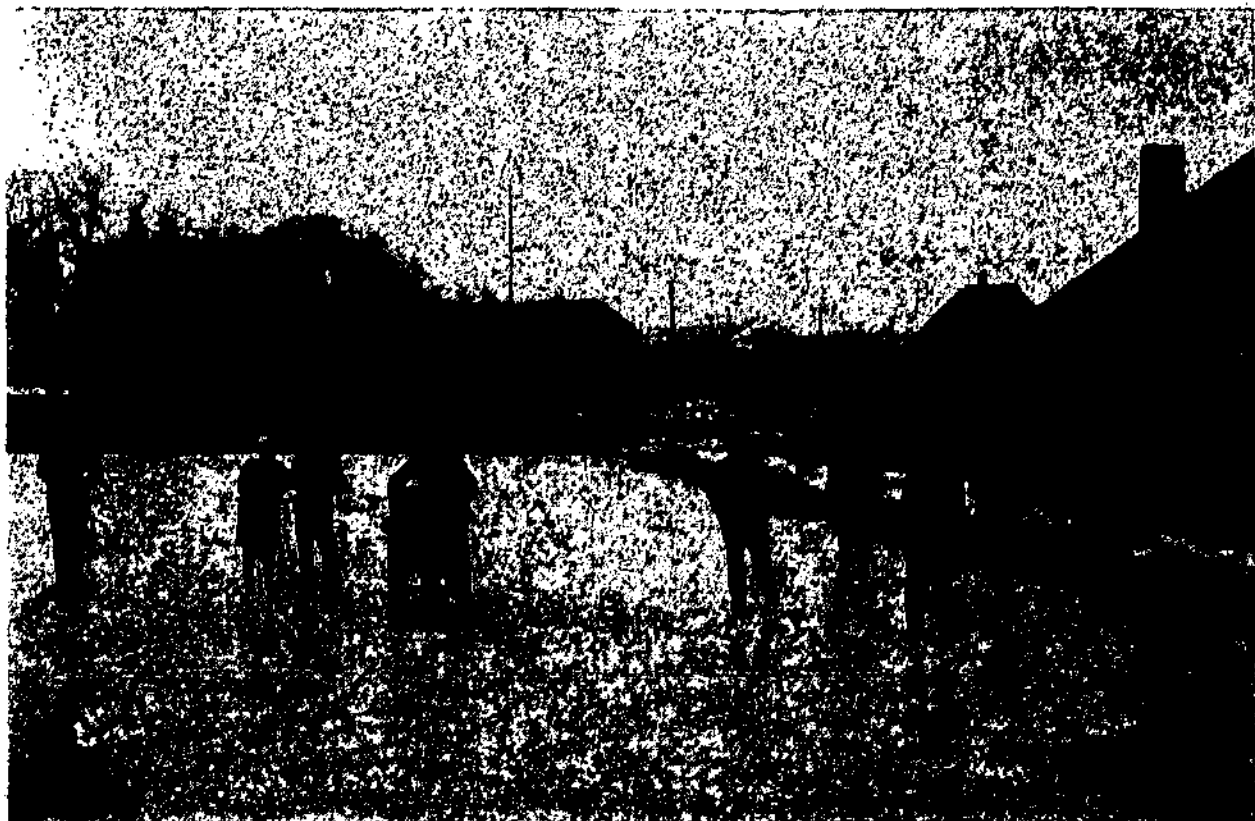
I. J.

Šarvuočių rinktinė.

1930 — Vytauto Didžiojo — metų vasario 16 d. švenčių proga šarvuočių rinktinės tankų kuopoje buvo suruošta kareiviams pasilinksinti vakaras.

Sužadinta 4 veiksmų drama „Laisvės kovotojai“, padeklamuota tautiškų eilių ir atlikta koncertinė dalis (smuikas solo ir dainos).

Po programos iki 24 val. tęsėsi šokiai.

Atskiros kuopos čiuožykla

Griežė tankų kuopos stygų orkestras. Į vakarą buvo atvesti ir šarvuotos auto kuopos žmonės.

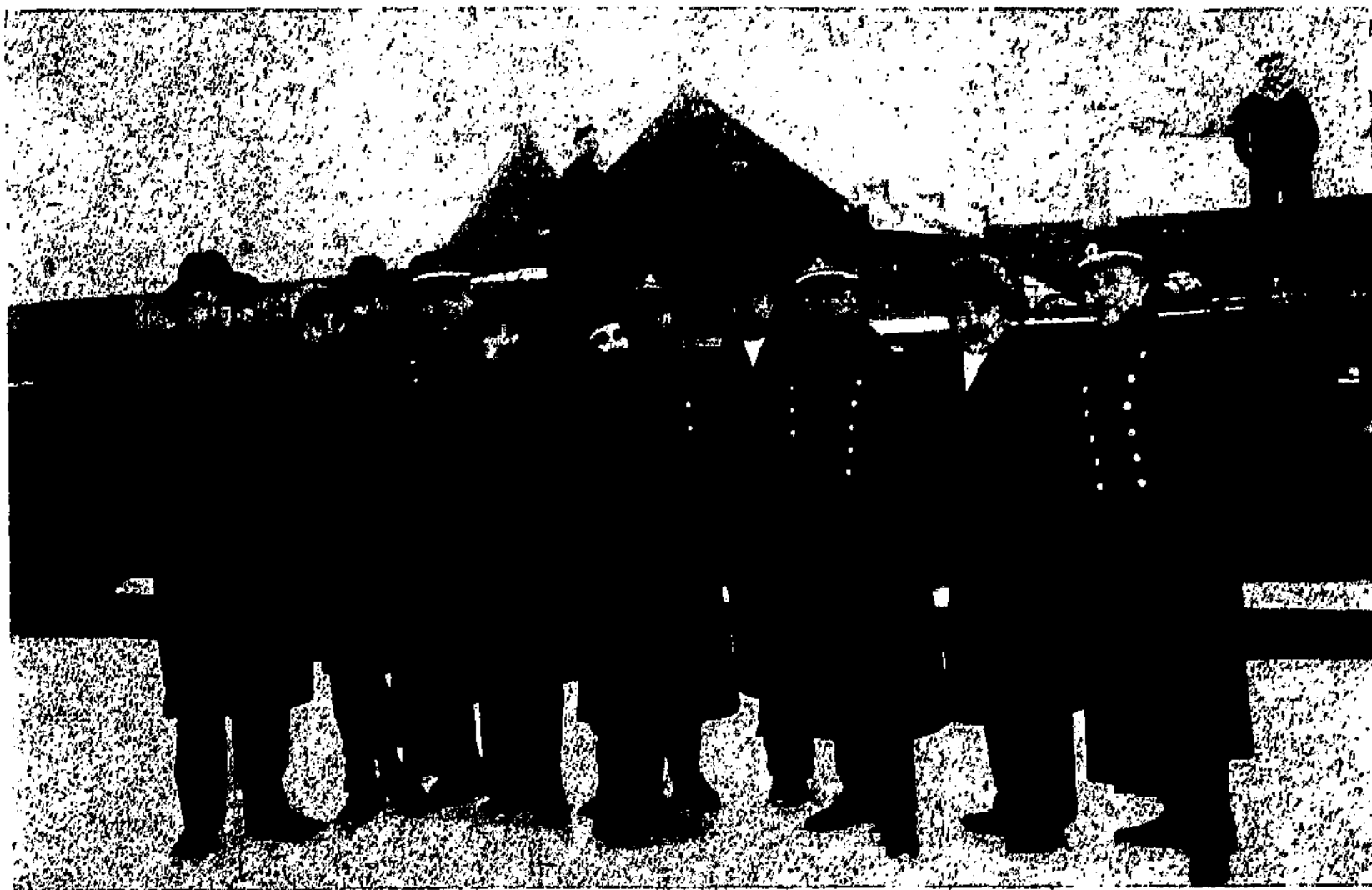
Radio ligoninė.

Vasario 13 d., rodos, Klaipėdos moterų ratelio pastangomis, 7 p. p. pulko ligoninėje įvestas radio, kuriuo ligoniai, ligoninės kareiviai bei personalas su įdomumu klausė. Apžiūrėti radio įrengimo atvyko pulko vadas su žmona.

V. Dg.

Jonavo igula.

Atskiros pėst. kuopos čiuožykla. Š. m. prasidėjus žiemos sporto sezonui, kareivinių rajone kuopos pastangomis įrengta čiuožykla. Tai vienintelė sporto pramoga, kur kariai atliekamam laikui gali linksmai praleisti laiką.

Karių teatro trupė II. 16. sėkmingai vaidinusi 7 p.p. Čia matyti trupė Klaipėdos uoste, grįžusi iš jūros.

2 pėst. D. L. K. Algirdo pulkas.

Vasario 13 d. agron. Gudavičius laike pulkui paskaitą „Apie arklių ūkį“. Paskaita buvo įdomi ir kariai su noru klausė.

Pulko mokomoje kuopoje dabar laikomi egzaminai.

Pulko karių biblioteka turi skaitytojų 40%.

M.

Ryšių batalionas.

Vasario mėn. 15 d. liktiniai puskarininkiai surengė mokomosios kuopos salėje šeimynišką šokių vakarą. Griežė b-no gaisrininkų stygų orkestras. Vakaras praėjo gana gražiai.

Labai girtinas dalykas, kad puskarininkiai nepasitenkino vien šokiais, bet žaidė ir tautiškus žaidimus. Reikia pasakyti, kad mūsų liktiniai virš. ir puskarininkiai moka gražiai elgtis ne tik savo tarpe, bet ir svečių.

Vyr. pusk. St. Špokavičius.

4 artilerijos pulkas.

Metinėms sukaktuvėms minėti pulko griežikų komanda kasmet rengdavo vakarus su vaidinimais ar koncertus. Pagaliau š. m. vasario mėn. 15 d. surengė karių klūbe kaukių balių. Klūbą papuošė gražiomis įvairiaspalvėmis popieromais ir kita.

Papuoštas klūbas buvo dar jaukesnis, negu paprastai. Erdvus klūbas buvo pilnas publikos. Ir kaukių buvo apie 30. Nors daug buvo ir menkų, bet pačios geriausios buvo gana originališkos ir tipingos. Trims geriausioms (2 panelėms ir 1 vyrui) buvo duoti prizai. Vakaras baigėsi tik 3 valandą.

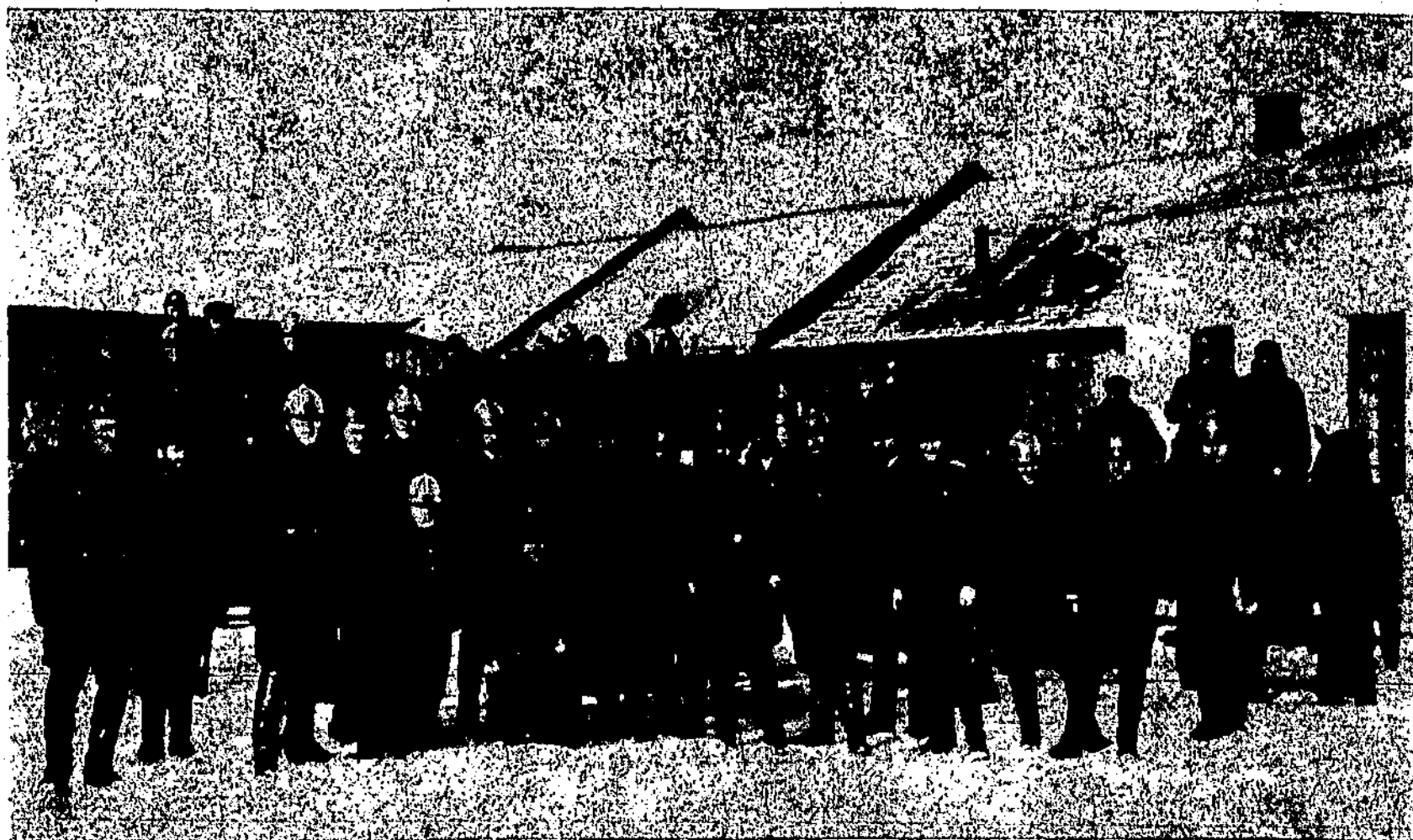
Nors buvo ir pigios bilietai kainos, bet surinkta per 500 litų.

B. J.

KARIUOMENĖS UGNIAGESIAI.

Gaisrų fronte. II. 18 d. 9 val., netoli Kėdainių miesto Janušavos kaime kilo gaisras. Gesinti išvyko 2 art. pulko ir Kėdainių miesto savanorių ugniagesių komandos. Pil. Br. Naruševičiaus namuose užsidegė krosny padžiauti linai. Sudegė namų stogas, durys ir apsvilo sienos. Nuostolių arti 2.000 lt. Turtas neapdraustas. Gaisras likviduotas per 1 val. 15 min. Dėl nepalankaus oro ir greitos pagalbos gaisras neišsiplėtė. Pavojus kaimynams buvo labai didelis: tik keletas žingsnių nuo gaisro vietos buvo kiti namai, ir tie šiaudais dengti.

II. 20 d. apie 1 val. užsidegė didelis kluonas Mūravos kaime (4 klm. nuo Kauno). Ugniagesiams buvo pranešta, kad dega gusarų kareivinių rajone, o paskui net, kad dega gusarų kareivinės. Tuo tarpu gusarai ugniagesiai saldžiai miegojo ir net sapnuoti nesapnavo apie gaisrą... Miesto civ. ugn. k-dos, neradusios gaisro gusarų rajone, pamatė netoli už miesto ugnį. Nakties metu sunku tiksliai nustatyti vietą. Visi nuvyko ta kryptimi ir Mūravoje rado degantį kluoną. Netoli buvo sentikių vestuvės, todėl svečiai nemaža pasidarbavo prie ugnies, kol atvyko gaisrininkai. Per valandą viską užgesino. Gyvulius išgelbėjo. Kiti trobesiai ap-

— 2-jo art. pulko ugniagesių komanda ir Kėdainių miesto savanorių k-da, laimingai likvidavusios Janušavos kaime gaisrą, sugrįžo į 2 art. p. rajoną.

saugoti, liko sveiki ugnies nepalieti. Kartu su ugniagesiais į gaisrą važiavo ir kar. ugn. inspektorius.

Apdovanoti k-dų viršininkai.

Už pavyzdinę komandų sutvarkymą ir kovą su gaisrais gavo pinigines dovanas dar šie ugn. k-dų v-kai: 4 pėst. pulko vyr. ltn. Kazanas — 300 lt., 1 gusarų pulko vyr. ltn. Kiesylis — 300

lt. ir 1 pėst. pulko ltn. Statkevičius — 200 lt.

Dovana kar. ugniagesiams.

Apdraudimo sąjunga „Kooperacija“ nupirko už 100 lt. 50 egz. D. Siemaškos „Gaisrų gesinimo taktikos“ ir įteikė kar. ugn. inspektoriumi. Knyga bus išdalinta ši pavasarį paleidžiamiesiems į atšargą kariams ugniagesiams.

Įs Šaulių gyvenimą

Tauragės moksleiviai šauliai.

Mūsų moksleivių šaulių būrio įsisteigimo istorija — netolima praeities — 1927 metai. Nedidelis, rodos, laikotarpis. Tačiau būrys nemaža yra nuveikęs. Tik reikia prisiminti, kokia buvo aplinkumos atmosfera būrio kūrimosi metu.

Daug nereikia kalbėti — Tauragė plačiai žinoma savo „energingumu“. Čia paliesiu šiek tiek tik mokyklas.

Mokyklos yra dvi: Mokytojų Seminarija ir Aukštesnioji Komercijos Mokykla. Abi jos kvėpavo „maskviškai“, ypač komercinė, iš kurios ta dvasia skverbėsi ir į visuomenę. Apskritai, abiejų mokyklų mokiniai gyveno bendromis „idėjomis“. Nedaug buvo belikę tokių, kurie susilaikė neprisiėję prie pirmųjų. Visi šauliškai galvojanti žmonės buvo vadinami „kultūros atsilikėliais“. Kadangi jų mažas būrelis tebuvo, tai moksleiviai veikė su miesto šaulių būriu, kuris taip pat subolševikėjusių buvo įvairiai persekiojamas ir maža tepasižymėjo savo veiklumu.

Vėliau iš moksleivių tarpo atsirado daugiau norinčių būti šauliais ir kilo mintis įsteigti atskirą moksleivių šaulių būrį. Tuo būdu mokytojų seminarijoje pradėjo veikti šaulių organizacija, kuri iš draugų tarpo labai nepalankiai buvo sutikta. Subolševikėje ėmė visus atkalbinėti, kad niekas nerašytų į šaulių organizaciją. Tokių antišauliškų elementų mokytojų seminarijoje buvo pakankamai, kurie moksleivį šaulį ir gatvė sutikę atitinkamu žodžiu „pasveikindavo“. Bet energingų žmonių dėka, jie nieko negalėjo padaryti. Pagaliau, jie matydami nieko neįveikusių, nustojo burną aušinę.

Šiais metais mokytojų seminarijoje sugedusio elemento nebedaug liko. Moksl. būrys kaskart didėja, stiprėja, nes turi gerų patarėjų iš mokytojų pusės. Būrys yra drausmingas, darbštus. Gražiai moka pasirodyti visuomenei iškilmingų švenčių metu, ypač šiemet per vasario 16 iškilmes.

Žodžiu, seminarijoje šauliai dabar gyvuoja, bet komercinėje mokykloje dar tebesnaudžia. Teko girdėti, kad ir ten jau įsikūręs šaulių būrys, bet kol kas jo veiklumo dar nesigirdi. Laukiame darbų.

V. D.

Moksleiviai šauliai suruošė vakarą.

Vasario 9 d. Alytaus moksleivių šaulių būrys XIX rinktinės salėje suruošė viešą vakarą. Suvaidino „Žentą iškilmėj“ — vieno veiksmo komediją. Po vaidinimo buvo šokiai.

Publikos atsilankė pakankamai. Gauta apie 80 litų pelno. Tai jau nebe pirmas Alytaus moksleivių šaulių vakaras, pastatytas šiais mokslo metais!

Dzūkų moksleiviai nesnaudžia.

Ben. Kančys.

Žibartų šauliai.

Žibartų (Seduvos valsč.) šaulių būrys nors neturi veikimui gerų sąlygų, nes šauliai gyvena išsisklaidę po apylinkės kaimus ir vienkiemius, bet stengiasi šį tą dirbti. Rūpinasi šaulius kariškai lavinti ir t.t. Sausio m. buvo paskaita apie nuodingų dujų vartojimą kare. Paskaitos paklausyti buvo atėję ir nešauliai. Manome, kad būrio veikimą padarys gyvesniu keli praeitą rudeni grįžę iš kariuomenės šauliai.

Žib.

Šančių visuomenė pagerbė žuvusius karius.

Vasario mėn. 16 d., po iškilmingų pamaldų Šančių parapijos bažnyčioje, šauliai, mokyklos ir organizacijos, lydimos savanorių gaisrininkų orkestro, nuvyko į karių kapines prie Šančių igulos bažnyčios. Čia žinoma visuomenės veikėja mokytoja Vl. Arminaitė pasakė išpūdingą kalbą apie tai, kodėl mes turime gerbti žuvusius dėl nepriklausomybės karius. Po jos kalbėjo kun. Gabrielaitis. Jų kalbas lydėjo liūdni orkestro ir šaulių choro garsai, kurie ne vienam ir ašarą išspaudė. Kauno II vidurinė mokykla uždėjo vainiką. Buvo 13 organizacijos vėliavų ir per 1800 žmonių.

Taip gerbia didvyrius.

Šiomis dienomis į Paryžiaus karo muziejų buvo padėta pr. m. mirusio Clemenceau kareiviška kepurė, kuria jis dėvėjo apsilankęs fronte. Kepurė liko padėta tarp trimto, kuris paskelbė karo paliaubas ir gen. Focho gener. štabo žemėlapių.

Prancūzų aviacija.

Praėjusiais metais Prancūzijos karo aviacija turėjo 145 eskadriles su 1.800 lėktuvų. Šių metų etatai numato tik žemyno aviacijos 208 eskadriles su 2.000 lėktuvų: 76 esk. žvalgu, 80 — naikintojų ir 52 — bombonešių. Jūrų aviacija pagal naują planą, kurį manoma įvykdyti iki 1932 m., turės: 20 eskadrilių žvalgu, 11 — naikintojų ir 19 — bombonešių, t. y., iš viso 50 eskadrilių su 500 lėktuvų.

Prancūzijos aviacija turi šiuos vienetus: 2 divizijas, 7 brigadas, 14 pulkų ir 5 atskiros eskadriles.

1929 m. karo aviacijoje buvo 304 avarijos, per kurias žuvo 314 ir susižeidė 28 lakūnai. Jūrų aviacijoje buvo 18 avarijų — žuvo 19 ir susižeidė 11 lakūnų. Civilinė aviacija turėjo 21 avariją — žuvo 21 ir susižeidė 22 žm.

Kariškos knygos savaitė S.S.S.R.

„Literaturnaja Gazeta“ pranešimu, sąryšy su raudonosios armijos sukaktuvėmis vasario 15 dieną prasidėjo „kariškos knygos savaitė“. Visose raudonosios kariuomenės dalyse daromi „geriausio kariškos knygos skaitytojo konkursai“ ir sudarytos tam tikros parodos. Knygynuose skaitoma eilė paskaitų, pasikalbėjimai ir pranešimai.

Naujo tipo tankas.

Laikraščių pranešimu Prancūzijoje sukonstruotas naujas tankas, kurio šarvai daug tvirtesni. Jo greitis — 13 km. per valandą.

„Garbingi svečiai“.

Prancūzai lenkus visai globoja. Jie ne tik padeda jiems organizuoti ir stiprinti kariuomenę, bet taip gi stato jiems karo laivus ir net parengia tiems laivams personalą. Tam tikslui į Prancūziją lenkai laikas nuo laiko siunčia savo „rinktinius jūrininkus“.

Kokie iš tikrųjų yra tie lenkų „rinktiniai jūrininkai“ parodo jų elgesys. Lenkų jūrininkai pasižymi visur savo girtavimu, paleistuvavimu ir akyplēšišku. Kaip pavyzdį jų elgesio galima paminėti šio mėnesio pradžioje buvusį įvykį Nanto uoste. Vienas jūrininkas, statomo nardomojo laivo „Rys“ būsimos įgulos „didvyris“, sėdėdamas kavinėje pradėjo nepadoriai elgtis. Kada kavinės savininkas pašaukė policininką, tai „didvyris“ atsisakė jam parodyti savo dokumentus, bet ėmė smarkiai ginčytis ir pagaliau smarkiai jį apkūlė. Paskum „didvyris“ nežymiai išspruko pro duris ir leidosi bėgti. Policininkas ėmė vytis. Negalėdamas pavyti, policininkas paleido keletą šūvių, ir nudėjo lenką vietoje.

Štai kokių „svečių“ turi prancūzai.

Kariškasis jaunimo parengimas Tarybų Rusijoje.

1929-30 metais kariškasis jaunimo parengimas bus atliekamas gruodžio rugsėjo mėnesiais. Parengimo programai išėiti skiriama 180 valandų. Atliekant karinį parengimą, bus ypatingo dėmesio kreipiama į išaiškinimo šio parengimo reikšmės kitų Rusijos ginkluotų pajėgų tarpe.

Karinį parengimą privalo atlikti visi prieššaukiamojo

—Vokiečių kareiviai leidžia į balionus dujų.

amžiaus jaunuoliai, išskiriant II-jo laipsnio (aukštesniųjų) mokyklų, technikos ir aukštųjų mokyklų mokinius ir tų fabriku darbininkus, kur yra išeinamas karinio parengimo kursas.

Kariniam parengimui vadovaus kariuomenės vietinių dalių karininkai, o kur nėra įguly — ten aukštesnioji karo vadovybė (korpusų ir divizijų vadai) pasiųs reikalingus instruktorius. Taip pat instruktoriais bus pašaukti ir dalis atsarginių, kurie prieš tai turės išeiti mokymo programą ir atlikti instruktavimo praktiką.

Pašaukti iš atsargos instruktavimo darbui aukštesnieji viršininkai (karininkai), kurie neturėjo tarnybų, mokymo metu gaus dienpinigius: atsk. kuopų, kuopų ir būrio vadai — $\frac{1}{2}$ būrio vado pagrindinės algos; pulkų vadai, jų padėjėjai ir batalionų vadai — $\frac{1}{2}$ bataliono vado pagrindinės algos. Valdininkai ir tarnautojai gaus atlyginimą savo vietose. Jei tas atlyginimas yra mažesnis, negu aukščiau minėtas, tai karo žinyba išmokės skirtumą. Žemesnieji atsargos viršininkai (puskarininkai), jei tarnybų neturėjo, gaus kasdien po 1 rublį 20 kap., o jei gauna atlyginimą iš savo tarnybos vietos, tai jiems bus primokama po 60 kapeikų.

Redakcijos atsakymai.

V. Avižoniui. Pasiimtoji tema beveik nepaliesta. „Kariai, domėkimės tautosaka“ rašiny daugiausia kalbama apie tautosakos literatūrą, bet kodėl reikia ja domėtis, kodėl ji reikšminga mūsų laikais, visai nepasakyta. Todėl rašinys labai abstraktus ir jo įdėti negalėsime.

M. Jasiukoniui. „Simo Bumblio kariuomenės nuotyčiai“ netinka, nes atvaizduotas labai tuščias kareivis ir jo idealai kariuomenės. Antra — jau ta tema buvo rašyta, todėl senas temas neverta kartoti, jei neduodame joms naujos ir gilesnės prasmės.

Jonui Morkūnui. Eilės „Ilgiau be Vilniaus nebekentėsim“, „Mirštu aš už gimtą šalį“, „Žvalgyba“, „Pilies griuvėsiai“ netinka. Nedėsime. Be to, prašome Tamstą kiekvieną dalykėlį rašyti ant atskiro lapo ir tik vienoj lapo pusėj.

V. Balčiūnui. Dėl tam tikrų priežasčių Tamstos rašinio „Dėl straipsnelio „Kareivių pramogos“ negalime įdėti.

J. Maz-nui. „Mes neužželdysim Jūsų takų...“ nors mintys gražios, bet senos ir daug kartų „Kary“ rašytos. Nedėsime.

J. Ambrozaičiui. Jau ne kartą „Kary“ rašėme, kad reikia rašyti tik ant vienos lapo pusės ir kiekvieną dalykėlį ant atskiro lapo. Tamsta viską subrukate į vieną lapą, todėl dėl techniškių kliūčių kai kurių dalykų negalime įdėti. Šikart negalime įdėti Tamstos korespondencijos apie šaulius.

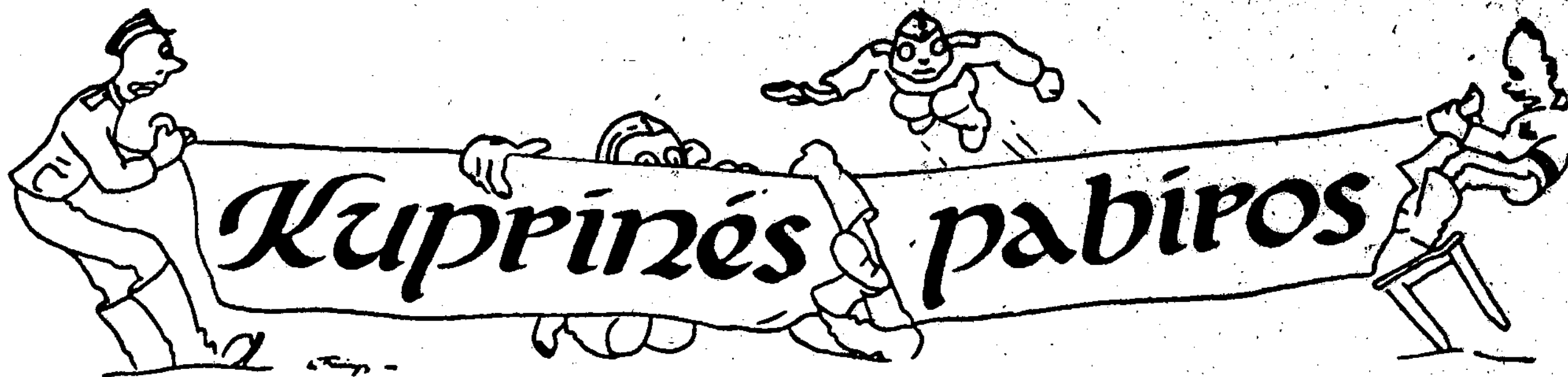
J. M. Šerniškiečio „Kareivių laimė“, „Nelaimingas kareivėlis“ ir „Grigų Jurgio vergai“, Jono Vaidelio „Juodbėreliai“ ir „Žiemos rytas“, B. Brazdžionio „Iš savanorio Vilniaus sargyboje laišku“, Audrų duktės „Į kovą“, J. D-čiaus „Skriski, žirge“, Pr. Gudžiaus „Broli, lietuvi!“, Kl. Dulkės „Lakūnas“ ir „Sesės juosta“ — netinka. Nedėsime.

Augustui M-liui. Eilės „Broli“ — netinka. „Ukmergiečių nuotyčiai“, nors ir gražus dalykėlis, bet „Kariui“ netinka. Duokite civiliam laikraščiui.

Pr. Kuncos „Prievolė“, P. Sirgėdos, E. Kakučio ir Vl. Daugnorio galvosūkliai, Pr. Bernotonio „Lietuvos Didvyriui — Didžiajam Vytautui jo mirties 500 m. sukaktuvėms“, N. „Kūdikis Oliveras“, virš. Petraičio „Atsisveikinant“, Z. Našlaitio „1919 m. savanorio balsas“, Lakūno-mokinio „Vytautas ir moksleiviai“, „Vilnijos padangėje“ ir „Mūsų ereliai — karo lakūnai“, Ežero nendrės „Laistyk, sese, žalią rūtą“, A. Klevelio „Neapgalvotas žygis“, „Tikros pabiros — ligos priežastis“ ir galvosūkliai, Linksmučio „Neklausk!“ ir „Šis kapas“, eil. A. Bernoto „Tėviškėlėn“, B. Barkausko „Kas?“ ir „Erdvėj“, M. Vasiliausko „Karo invalidai“ — netinka. Nedėsime.

A. Kleveliui. Iš anksto negalima žinoti ar Tamstą priimtų kariuomenės savanoriu ar ne. Šiaip, jeigu sveikatos tikrinimo komisija pripažįsta tinkamu kariuomenės tarnauti, yra priimami ir savanoriai. Baigęs mokomą kuopą ir pasižymėjęs tarnyboj galėtum ištarnauti puskarininkio laipsnį. Į kokią dalį paskirtų Tamstą, taip pat negalima pasakyti.

Likt. pusk. J. B. Neparašiusiems savo pilnos pavardės ir adreso redakcija į klausimus neatsako.

Prarastas autoritetas.

Skyrininkas (sau vienas): Na ir kame gi aš praradau savo autoritetą?

Aiškūs, bet ne visada girdimas balsas: Savo valdinių „užfundyto“ stikliuko dugne....

Paiškino.

Lenkų puskarininkis nelaisvėn paimtas mūsų kareiviui pasigirdamas sako:

— Mat, pas jus tik ponai lenkiškai šneka, o pas mus tai ir piemenys ta kalba kalbasi.

— Tai rado kuo stebėtis, — atsikerta lietuvis. — Pas mus dar didesnių stebuklų būva!

— Na kokių gi? — klausia susidomėjęs lenkas.

— Pavasarį, kai šeimininkė patupdo vištą ant kiaušinių, po kiek laiko iš tų kiaušinių viščiukai išlenda, — paiškino lietuvis.

Ir manęs jau nebepaleidžia.

Vieną tamsią naktį tarp lietuvių ir lenkų fronto buvo išsiūsti žvalgai. Du lenkų žvalgai slinko žvalgydamiesi. Vienas, kaip drąsesnis, priešaky, antras bailesnis pirmojo užpakaly. Staiga pirmuoju ėjęs žvalgas ėmė šaukti:

— Ei, panove, sugavau tris lietuvius.

— Ššš... tyliau, — sako jam antrasis — Greičiau vesk čion.

— Kad jie neina, — rėkia pirmasis.

— Nors tu pats tad grišk!

— Oi, bra, jau ir manęs jie nebepaleidžia.

Raudona vėliava.

— Simai!?

— Ką?

— Man atrodo, kad kiekvienas girtuoklis bolševikas.

— Kodėl?

— Todėl, kad ant kiekvieno girtuoklio nosies kabo raudona vėliava.

Didžiausi priešai.

Viršininkas per pamoką klausia vieną naują:

— Pasakyk man: kokie yra didžiausi tavo priešai?

— Mano didžiausi priešai, — sako naujokas — yra virėjas, kepėjas ir kuopos budėtojas.

— Ką gi jie tau padarė?

— Virėjas mažai sriubos tepilia, kepėjas mažoms bandutėms duoną kepa, o budėtojas vis šluot ir bliūdus plaut liepia, — paiškino naujokas.

Nesilepina ir karaliai.

Kai garsųjį karalių Fridriką Didįjį apėmė senumas ir kūno silpnybė, atsitikdavo jam pramigti. Jis dėl to krimsdavosi. Pagaliau įsakė savo tarnui būtinai jį žadinti tam tikrą valandą.

Tarnas paskirtą valandą jį pažadino.

— Leisk man nors kiek dar pamiegoti, aš dar visai pailsęs, — sako karalius.

— Jūsų didenybe, jūs man įsakėte, ir aš turiu taip anksti ateiti.

— Dar nors ketvirtį valandos.

— Nė vienos minutės, jūsų didenybe; jau ketvirta valanda; aš negaliu pasišalinti.

— Taip tai gerai! — sušuko karalius. — Tu būtum buvęs nubaustas, jeigu mane būtum gulintį palikęs! — ir jis atsikėlė.

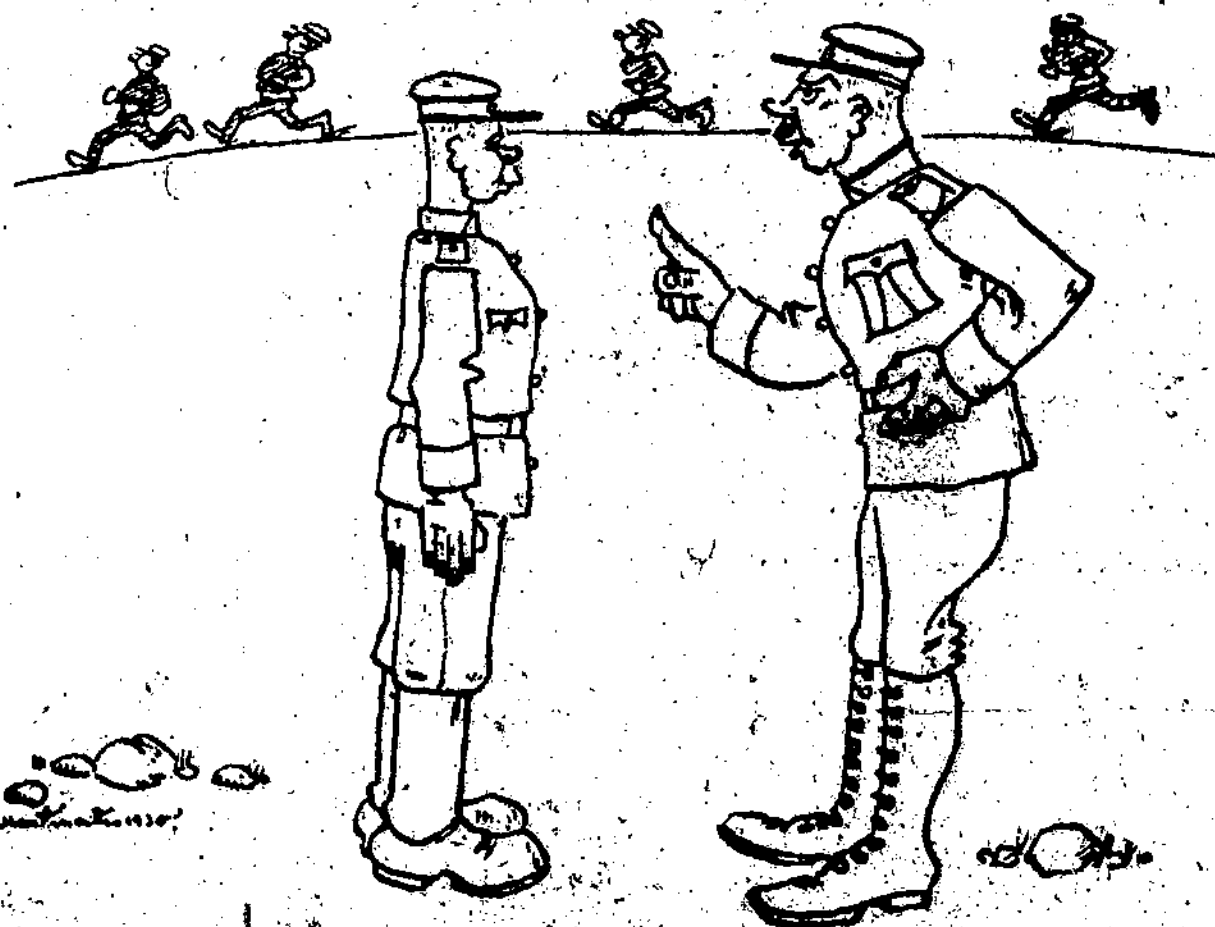
Arėjas Vitkauskas.

Mokslas.

Tėvas: — Kada aš buvau toks mažas kai tu, tai niekad nemelavau.

Sūnus: — O kuomet, tėveli, tu pradėjai meluoti?

„Studentas“.

— Žiūrėk, Kardieli, tavo draugai gyvi, bėgioja, mokosi, o tu toks liurbis. Pasakyk, kur gi tu buvai ankačiau?

— Universitete, pone viršila!

— Universitete! O koki fakultetą lankei?

— Aš tik vakarais...

— A-a! „Vakarais!“

Kariuomenės leidiniai.

Arklių kaustymo vadovėlis. Kpt. veter. gyd. K. Mašauskas, karo veter. puskarininkių ir arklių kaustymo mokyklų vedėjas. Vyr. št. sp. ir švt. sk. leidinys. Kaunas, 1929 m. Kaina: kariams — 1 lt. 80 ct., knygynams — 2 lt. 50 ct.

Knygelės turinys: I dalis. Arklys: arklio išvaizda, arklio kūno sudėtis, arklio kanopos sudėtis, raginės kanopos, dalys, arklio kojų pastatymas, arklio judesiai, arklio apžiūrėjimas prieš kaustymą, elgimasis su arkliu kaustymo metu, kanopos parengimas kaustymui.

II dalis. Pasagos: pasagų dirbimas, kaip pasagą pritaikinti ir prikalti arklio kanopų priežiūra, perkaustymo laikas.

III dalis. Netaisyklingos eisenos arklių kaustymas.

IV dalis. Netaisyklingos kanopos.

V dalis. Nesveikos kanopos: trapios kanopos, suskilusios kanopos, kanopų trandys, kanopų nuospaudos, užkaustytos ir padurtos kanopos, kanopos nesveikomis varlėmis, pilnos ir kaltūnuotos kanopos.

Kaip matome iš šio turinio, knygelė labai įdomi ir naudinga ne tik kariuomenės dalims, bet ir kiekvienam, kuris turi arklių. Parašyta ji lengvai, suprantamai, ypač daug paaiškina paveikslai, kurių šioj nedidelėj knygutėj gana gausiai, net 60.

Nauji leidiniai.

„GAISAI“.

Tuo vardu pasirodė naujas iliustruotas meno ir literatūros mėnesinis žurnalas. 1 nr. Kaunas, Vytauto Didžiojo metai. 96 pusl. ir spalvota dailininko K. Šimonio reprodukcija „Džukų trobelė“. Leidžia A. Bružas. Redaktorius A. K. Puida. Viršelis, antraštės ir užsklandos J. J. Burbos. Redakcijos ir administracijos adresas: Kaunas, Miško g. 11 nr. Prenumeratos kaina: metams 30 litų. Galima išsimokėtina: sausio mėn. — 10 lt., kovo mėn. — 10 lt. ir gegužės mėn. — 10 lt. Atskiuro numerio kaina nepažymėta.

Tiek leidėjas, tiek redaktorius, matyti, tuščiais žodžiais svaidytis nemėgsta ir todėl, tur būt, įprasto naujai pasirodančiuose leidiniuose „žodis skaitytojams“ mes šiame leidinyje nematome. Čia pats skaitytojas iš jam patiekto ir sugrupuotos medžiagos lengvai gali išpėti žurnalo sumanytojų siekimus ir daryti išvadą dėl jo vertės.

Iš pasirodžiusio žurnalo numerio turinio galima spręsti, kad jo sumanytojai yra užsibrėžę tikslą patiekti mėgstamiai skaityti inteligentiškajai mūsų visuomenės daliai geresniųjų mūsų poetų ir prozaikų naujausių originalių ir verstinių kūrinių; duoti kitų tautų literatūros, meno ir kultūros apžvalgą ir bendrai supažindinti skaitytoją su mūsų ir mūsų kaimynų kultūros rutulėjimusi.

Iš mūsų poetų šiame numery figūruoja: Petras Vaičiūnas su savo „Gyvenimo mirksniais“ ir L. Gira su originalėmis: „Dvi mergužės“ ir „Į traukinį“ ir puikiai verstomis iš Lietuvos ir lietuvių didelio draugo poeto K. D. Balmonto „Treji rūmai“ ir „Agni“.

Žurnale pradėta spausdinti J. Švaisto apysaka: „Ponios Irenos žygis“. Apysakoj autorius paliečia mūsų painius, neaiškius ir dažnai pašaliečiui visai nesuprantamus santykius su lenkais, arba, tiksliau pasakius, su lenkuojančiais mūsų tautiečiais. Begvildendamas šį dalyką, aprašo vieną epizodą, įvykusį prie demarklinijos, susidariusios po oficialaus mūsų kovų su lenkais sustabdymo.

V. Bičiūnas „Lietuviškoj poetikoj“ supažindina mus su pasireiškusiomis iki šiol poezijos kritikos kryptimis; nušviečia kiekvienos krypties savybės ir trūkumus ir pagaliau prieina prie mūsų poetų kūrybų nagrinėjimo.

T. Zielinski duoda įdomių ir dar mažai kam žinomų faktų iš tragiškojo graikų literatūros laikotarpio, nušviesdamas tos krypties graikų poetų kūrybos ypatybes, sąryšį su jų kūrybos darbo aplinkybėmis ir to laiko dvasia.

E. Radzikauskas straipsny: „Lietuviškos knygos sunkmetį prisiminus“ sumaniai sumuša visokių nekviestų „rūpintojų“ aimanavimus dėl mūsų literatūros, neva, pergyvenamos krizės ir lengvai nesugriaujamais faktais įrodo, kad mūsų literatūra nesirgo negalavimu ir neserga, bet atvirkščiai, tiek anksčiau, tiek dabar, rodė ir rodo daug sveiko pajėgumo, o ateity, naujoms jėgoms prisidėjus, be abejo tik šiuos tamsybės pranašus — verkšiantojus žydinti mūsų literatūros sveikata skaudžiai apvils ir sugėdins.

F. Kirša „Lenkų meno rūpesčiuose“, G. A. Alfero „Laiške iš Italijos“ ir A. Busse „Laiške iš Amerikos“ smulkiai su-

pažindina skaitytojus su tų kraštų meno ir kultūros dabartine būkle.

Mes, kariai, turėtume šį tiek naudingą leidinį taip pat paremti, tuo labiau, kad žurnalo administracija yra pasižadėjusi mums palengvinti prenumeratos sąlygas, būtent: užsi-prenumeruojant per dalies išdinimą, reikia pirmuosius 6 mėnesius (sausis — birželis) įmokėti tik po 5 litus. Rodos, kad tokios prenumeratos sąlygos nė vieno neapsunkins. K.

MOKYKLA IR GYVENIMAS. Lietuvos Mok. Prof. Sąjungos laikraštis 1 (74) nr.

Įdomesni dalykai: 1. J. Laužikas. Vaiko amžiaus esmė. 2. J. Rimantas. Trys Liet. mok. sąjungos. 3. Meškius. Kalbos netobulumo pasėkos. 4. V. Čižiūnas. Dainavimo mokymas prad. mok. 5. J. Geniušas. Mokyklų laikraščiai ir žurnalai. 6. Z. K. Kaip turi mokytojas pasakoti. 7. R. Vincūnas. Tautiškumo sąvoka, mokytojas ir vadovėliai. 8. J. G. Duokime vaikams tinkamų pramogų.

MENO KULTŪRA. Savaitinis meno kritikos žurnalas. Kaunas. II metai nr. 5 (13).

„Meno Kultūra“ žurnalas, kaip matyti, tvirtai žengia į priekį — vis toks pat punktualus, įdomus ir gražus. Šiame nr. randame: Kas tai yra kritika? — S. Laucius. Dėl tariamo mūsų literatūros krizio V (tąsa). — E. Radzikauskas. Didieji šešeliai, Coquelin — Petras Pilskis. Tenoras Bogolubovas — O. Dymovas, vertė V. Sirijos Gira. Teatras ir provincija III (tąsa). Teatro užrašai — Vikt. Pr. Kronika.

MEDICINA 11 nr. 1929 m. lapkričio mėn. Eina X metai. Laikraštis skiriamas medicinos teorijos ir praktikos reikalams, taip pat gydytojų profesiniams reikalams.

Šis „Medicinos“ numeris yra jubiliejinis, skirtas Kauno Medicinos Draugijos 10 metų sukaktuvėms paminėti. Todėl jis daug storesnis ir dėl to, matyt, gerokai pasivėlavęs.

Gana daug vietos šiame numery paskirta Dr. J. Staugaičiui. Sąrašy su juo 60 metų amžiaus ir 35 metų gydytojo darbo paminėjimo sukaktuvėmis, kurios įvyko pernai. Straipsny Dr. V. Tercijono „Daktaras Jonas Staugaitis — biografiniai bruožai“. Čia jis plačiai nušviečiamas, kaip žmogus, visuomeninkas, Kauno Medic. Dr-jos Gaivintojas ir pirmininkas ir pagaliau kaip „Medicinos“ redaktorius.

Kiti straipsniai: Dr. K. Grinius. Medicinos mokslų laimėjimai per pastaruosius 35 metus Lietuvos Respublikoj. Prof. P. Avižonis. Apie profesionalinę gydytojų etiką. Dr. J. Staugaitis. Kauno-Medicinos Dr-jos 10 metų veikimas ir jos reikšmė. Dr. V. Tercijonas. Kauno Medicinos Dr-jos 10 metų veikimo trumpa apžvalga. Dr. M. Nasvytis. Atsiminimai apie Kauno Med. D-jos įsteigimą ir pirmuosius jos veik. metus.

Galvosūkių 7 nr. sprendimas.

1. Yla 2. Tyla 3. Byla 4. Dyla (dilti). 5. Šyla 6. Kyla (kilti). 7. Syla. 8. Skyla.

Gera išsprendė šie asmenys: 1) Nastutė Žaltauskaitė (šn.); 2) virš. J. Kirkilas (5 p. p.); 3) virš. Rakauskas, 4) v. p. P. Vitkauskas ir 5) gr. J. Bliuvas (9 p. p.); 6) gr. D. Grigaliūnas ir 7) eil. J. Savickas (Av.); 8) eil. Stp. Viluckas (2 p. p.); 9) gr. V. Zdanavičius (II KAŠ); 10) P. Danielius (KTTŠ); 11) j. p. J. Gudžiūnas (KPM); 12) eil. Br. Gražys (1 p. p.); 13) j. p. Br. Jasiūnas (glž. k.); 14) Br. Kiaulėnas ir Vyt. Milaševičius (K); 15) Fl. Tkačys; 16) J. Petrauskas ir 17) Stp. Dovidonis (Kd); 18) Alf. Petrutis (T); 19) Br. Januškevičius (Š); 20) P. Mainelis (Rk); 21) J. Markeliūnas ir 22) K. Mikelionis (A); 23) A. Vaidotas (Rag-lė); 24) Feliksas Breimeris (K); 25) B. Rumša ir 26) gr. P. Mackela (KKDD); 27) A. šeštakas (VŠ); 28) J. Kvieska (Av.); 29) j. p. B. Vaškevičius (rb); 30) O. Balsienė (Jsv.); 31) v. p. J. Paliulis (2 p. p.); 32) A. Gratkauskas (Sldt.); 33) eil. A. Antaniškis (4 p. p.); 34) eil. A. Bernotas (SPM); 35) J. Malakauskas (Dus.); 36) P. Plevokas (IKAŠ); 37) A. Vaitkevičienė (A. Pnm.); 38) Aleknavičiūtė-Vosyliene (Bltr.); 39) Vl. Siaurukas (U); 40) A. Bagdžiūnas (Gdl.); 41) Vl. Petrauskas (Ogn.); 42) Stp. Kirštukas (Ob.); 43) Vl. Šiuža (Škn.); 44) A. Šelmytė (M); 45) E. Kryžanauskienė (Mik); 46) P. Koretkienė (Liep.); 47) K. Miliauskienė (Dikm); 48) S. Adomaitytė (Ksnk.); 49) G. Pečiulytė (Užsl.); 50) A. Bandžiūtė (Dovd.); 51) M. Osipauskas (K); 52) A. Seibutas (Z); 53) A. Girdžiūnas (Jnk.); 54) N. Volkas (Kd); 55) J. Mičiuda (Mėdk); 56) v. p. J. Peteraitis (Šry.); 57) P. Slivinskaitė ir 58) G. Širvinskaitė (M); 59) El. Vaickute (Kuk); 60) A. Tamošauskas (7 p. p.); 61) P. Tumas (Klv.); 62) P. Jurkėnas (Šln.); 63) P. Kederys (Prn.); 64) A. Juodis (Vvd.); 65) Al. Grucė (Kair.); 66) J. Tamošiūnas (Plvn.); 67) j. p. Maciejauskas (KTS); 68) St. Každailys (Pvd.); 69) J. Gritėnas (K); 70) Vl. Lapačinskas (Šlp.); 71) K. Stonys, 72 — 73) D. ir Al. Dapšiai (Kair.).

Galvosūkis 9 nr.

(vertinamas 1 tašk.)

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Skaitmenimis pažymėtos raidės sudaro karišką žodį. Žemiau paduoti skaitmens taip pat sudaro žodžius, kuriuos atspėjus, paaiškins ir viršutinis žodis. Tie patys skaitmens reiškia tas pačias raides.

- 5 8 6 2 3 9 — Koks turi būti žmogus.
 5 3 2 5 8 4 — Ko žmonės ieško.
 7 8 2 1 8 9 — Ko žmonės bijo.
 5 8 6 5 8 — Ką žmonės brangina.

Vilutis.

Geriausiai aprūpinsi save ir vaikus, pasidėdamas pinigų

ŪKIO BANKE

Turtas 15 milijonų litų. Moka aukštus nušimčius. Ūkio Banką rasi kiekviename apskr. mieste.

Saugi vieta indeliams. Taupymo dėžutės, Visos bankinės operac.

Lietuvos Koperacijos Bankas
 Kaunas, Laisvės alėja 62.
 (Savi namai) Tel. 104, 746, 922.

BANKŲ REIKALAIŠ GERIAUSI PATARNAVIMA

SUTEIKIA —

LIETUVOS KREDITO BANKAS

PRIMA INDĖLIUS, ATIDARO EINAM. SĄSKAITAS IR ATLIĘKA VISAS KITAS BANKINES OPERACIJAS

KAUNAS, LAISVĖS AL. 66.

Telegr. antr. „KREDITBANK“ Telef. 200 ir 1554

Kareivi, šauli ir šiaip jau jaunuoli!
Pats skaityk „K A R Y S“
 ir kitus ragink jį skaityti.
„KARYS“ metams kainuoja 8 lt., 6 mėn. — 4 lt., 3 mėn. 2 lt.

CENTRALINĖ LIETUVOS PIENO PERDIRBIMO BENDROVIŲ SĄJUNGA

Irengia rankines ir garines pienines
Parduoda geriausių rūšių pienininkystės mašinas ir reikmenis.

PIENOCENTRAS

Eksportuoja sviestą, kazeiną ir kitus pieno produktus ir moka aukščiausias kainas.

Pavasario sezonui siūlo lengviausiomis mokėjimo sąlygomis ir pigiausiomis kainomis garantuotas danų daržovių sėklas.

Sąjungos buveinė: Kaunas, Laisvės alėja 24 nr. telef. 593, 505 ir 3104 nr. Telegr. adr. Pienocentras — Kaunas.

Karių, šaulių ir moksleivių dėmesiui!

Jau išėjo iš spaudos
KIŠENINIS

KARIO KALENDORIUS

**1930
 METAMS**

ilustruotas, 300 su viršum pusl., su atvaizdais.

Kalendoriuje yra daug įdomių straipsnių ir kiekvienam kariui, šauliui ir moksleiviui — patriotui, kaip būsimam Tėvynės gynėjui, žinotinų dalykų. Je to, yra Vytauto laikų ir dabartinės Lietuvos spalvuoti žemėlapiai, lėktuvų žemėlapiai ir lauko tarnybos statuto sutartiniai ženklai, lentelė apie kulkų bei sviedinių pramušamąją jėgą, duomenys apie pasaulio valstybių kariuomenes, ištraukos iš kai kurių statutų ir t. t.

Pirkti galės: kariai — savo dalyse, šauliai — per savo būrius, o moksleiviai — per mokyklų bibliotekas, kurioms pasiūsti pavyzdžiai.

KAINA: Kariams ir šauliams — 1 lt. (su persiuntimu 1 lt. 25 ct.). Knygynams — 2,40 lt., su kolenkoro virš. kar. ir šaul. — 2,50 lt. (su persiuntimu 2 lt. 80 ct.), knyg. — 4,40 lt.

Sukrauta

Vyr. Štabo Spaudos ir Švietimo Skyruije (Kaunas, Nepriklausomybės aikštė).